

ਵੇਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1127

ਸੁਪਰੀਮ ਕੋਰਟ

ਵਿਵਿਅਨ ਬੋਸ, ਬੀ. ਜਗਨੰਧਾਦਾਸ ਅਤੇ ਭੁਵਨੇਸ਼ਵਰ ਪ੍ਰਸਾਦ ਸਿਨਹਾ, ਜੇਜੇ.

ਦਿੱਲੀ ਕਲੋਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ, ਅਪੀਲਕਰਤਾ

ਬਨਾਮ

ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ ਅਤੇ ਹੋਰ,- ਉੱਤਰਵਾਦੀ

1954 ਦੀ ਸਿਵਲ ਅਪੀਲ ਨੰ. 200

1955

21 ਅਪ੍ਰੈਲ

ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ - ਲਾਇਲਪੁਰ (ਪਾਕਿਸਤਾਨ) ਵਿਖੇ ਕਲੋਥ ਡੀਲਰ ਵਜੋਂ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਚਲਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ - ਸਪਲਾਇਰ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦੇ ਨਾਲ ਚੱਲਦਾ ਖਾਤਾ ਰੱਖਣ ਵਾਲੀ ਮੁਦਈ ਕੰਪਨੀ -

ਖਾਤਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੈ - ਪਾਰਟੀਸ਼ਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਮੁਦਈ ਭਾਰਤ ਆ ਰਹੇ ਹਨ ਅਤੇ ਡਿਕਲੇਅਰਡ ਈਵੈਕਿਊ - ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਨਿਕਾਸੀ ਲਈ ਇੱਕ ਸੈੱਟ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਅਦਾਲਤ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਹੈ- ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਦਾ ਬਚਾਅ- ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ- ਰਿਟਸ ਦਾ ਨਿਯਮ -ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਬੀਮੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕੰਪਨੀ- ਨਿਯਮ ਦੀ ਦੇਣਦਾਰੀ।

ਤੈਅ ਕੀਤਾ, (1) ਕਿ ਤੱਥ ਅਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤੱਤ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਚ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣੇ ਸਮੂਹ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਇਸਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀਟ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ,

(2) ਇਹ ਕਿ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਉੱਤਰਾਧਿਕਾਰੀ ਹੋਣ 'ਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਦਾ ਕਾਰਨ ਬਣੇਗਾ ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਕ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਸੀ;

(3) ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਅਤੇ ਬਦਲਦੀ ਸੰਸਥਾ ਵਜੋਂ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਭਾਵ ਇਸਦੀ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਕਾਰਨ ਡਿੱਗਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ;

(4) ਕਿ ਆਧੁਨਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੁਣੇ ਜਾਣ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ: (1) ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ (2) ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਪਤੀ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ। ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਟੈਕਸ ਆਦਿ; ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ. ਮੌਜੂਦਾ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਸਟੋਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਜਾਇਦਾਦ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ੁਰਮਾਨੇ ਦੇ ਦਰਦ 'ਤੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰੇ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11(2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ-

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਪ- ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ"।

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਤੇ, ਇਸ ਲਈ, ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿਚ ਸਿਟਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੇ "ਸੰਪੱਤੀ" ਹੋਣ ਦੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਇਸ ਵਿਚ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਅਤੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ਾ ਸੌਂਪਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲਅੰਦਾਜ਼ੀ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗੀ।

(5) ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਜੋਂ ਨਿੰਦਿਆ ਨਹੀਂ ਜਾ ਸਕਦਾ।

(6) ਕਿ ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਨਿਯਮ ਚੰਗੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਪਟਾਏ ਜਾਂਦੇ ਹਨ-

(i) ਗਾਹਕ ਦੇ ਚੈੱਕ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਸ ਸ਼ਾਖਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਚੈੱਕ ਨੂੰ ਕੈਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ;

(ii) ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਖਿਲਾਫ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਨਿਯਮ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਖਾਤਾ ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ ਹੈ ਜਾਂ ਭਾਵੇਂ ਇਹ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ ਹੈ। ਉਪਰੋਕਤ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਬੀਮੇ ਦੇ ਕੇਸਾਂ ਲਈ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

1952 ਦੀ ਰੈਗੂਲਰ ਪਹਿਲੀ ਅਪੀਲ ਨੰ. 72, 1952 ਦੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਦੀ ਮਿਤੀ 14 ਅਪ੍ਰੈਲ, 1952 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਪੰਜਾਬ ਹਾਈਕੋਰਟ ਦੇ ਸਰਕਟ ਬੈਂਚ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ 6 ਦਸੰਬਰ 1952 ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਅਤੇ ਫ਼ਰਮਾਨ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੋਂ ਅਪੀਲ ਸੁਬਾਰਡੀਨੇਟ ਜੱਜ, ਦਿੱਲੀ ਦੀ ਅਦਾਲਤ, 1950 ਦੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਨੰਬਰ 657 ਵਿੱਚ।

ਅਪੀਲਕਰਤਾ ਲਈ ਤਾਰਾਚੰਦ ਬ੍ਰਿਜ ਮੋਹਨ ਲਾਲ, ਬੀ.ਪੀ. ਮਹੇਸ਼ਵਰੀ ਅਤੇ ਐਨ.ਸੀ. ਚੈਟਰਜੀ।

ਆਰ.ਐਸ. ਨਰੂਲਾ, ਉੱਤਰਵਾਦੀ ਲਈ।

ਫੈਸਲਾ

ਅਦਾਲਤ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਦੁਆਰਾ

ਬੇਸ, ਜੇ.- ਉੱਤਰਵਾਦੀ ਅਪੀਲ ਕਰਦੇ ਹਨ:

1130

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਮੁਦਈ ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ- ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਨਾਂ ਦੀ ਫਰਮ ਦੇ ਹਿੱਸੇਦਾਰ ਸਨ। ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਹ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸੂਤੀ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਵਪਾਰੀਆਂ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ ਜੋ ਹੁਣ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿਚ ਹੈ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਦਿੱਲੀ ਕਲਾਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟੇਡ ਹੈ। ਇਹ ਦਿੱਲੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਇੱਕ ਰਜਿਸਟਰਡ ਕੰਪਨੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਹੈ। ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਥਾਵਾਂ 'ਤੇ ਇਹ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦਾ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਵਿਚੋਂ ਇਕ ਲਾਇਲਪੁਰ ਸੀ।

ਮੁਦਈ ਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 1947 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਲਗਭਗ ਤਿੰਨ- ਚਾਰ ਸਾਲ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨਾਲ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੰਪਨੀ ਤੋਂ ਕੱਪੜਾ ਖਰੀਦਿਆ। ਆਪਣੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਦੇ ਦੌਰਾਨ ਉਹ ਆਪਣੀ ਖਰੀਦਦਾਰੀ ਦੇ ਬਦਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਇਕਮੁਸ਼ਤ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਇਹ ਪੇਸ਼ਗੀ ਅਦਾਇਗੀਆਂ ਹੁੰਦੀਆਂ ਸਨ ਅਤੇ ਬਾਕੀਆਂ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਜਦੋਂ ਉਲਟ ਸੰਤੁਲਨ ਹੁੰਦਾ ਸੀ ਤਾਂ ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਸੀ: ਮੁਦਈ ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਨੂੰ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 3.

28-7-1947 ਨੂੰ ਖਾਤਾ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋ ਗਿਆ। ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ। 79-6-6 ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕ੍ਰੈਡਿਟ ਅਤੇ 1,000 ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਝੂਠ ਬੋਲ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਉਸ ਦਿਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਹੋਰ 56,079-6-6 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੇ। 55,000 ਰੁਪਏ ਤੱਕ ਆਪਣੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਬਕਾਇਆ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹੋਏ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੇ 43,583-0-0 ਰੁਪਏ ਦਾ ਕੱਪੜਾ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ। ਇਸ ਰਕਮ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਲਗਭਗ ਇਸ ਨਾਲ 11,496-6-6 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਬਚਿਆ। ਮੁਕੱਦਮਾ ਇਸ ਬਕਾਇਆ ਅਤੇ ਵਿਆਜ ਨੂੰ ਮੁੜ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਹੈ।

ਦਾ ਦਾਅਵਾ 12,496-6-6 ਰੁਪਏ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਹਾਈ ਕੋਰਟ ਦੀ ਅਪੀਲ 'ਤੇ ਬਰਕਰਾਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇੱਥੇ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ।

ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਨੂੰ ਸਵੀਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਪਰ ਹੇਠ ਦਿੱਤੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਦਲੀਲ ਦਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ 15-8-1947 ਨੂੰ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਹੋਈ ਸੀ, ਤਾਂ ਲਾਇਲਪੁਰ, ਜਿੱਥੇ ਇਹ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਹੋਇਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਪੈਸਾ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ. ਮੁਦਈ ਇਸ ਸਮੇਂ ਭਾਰਤ ਭੱਜ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਬਣ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਨੇ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਨੂੰ ਜ਼ਬਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਕਾਸੀ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਣ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੈਸੇ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਤਿਆਰ ਅਤੇ ਤਿਆਰ ਹੈ ਜੇਕਰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਇਸ ਨੂੰ ਛੱਡ ਦੇਵੇਗੀ ਪਰ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਅਜਿਹਾ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਉਹ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹੈ ਅਤੇ ਜਵਾਬਦੇਹ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਸਵਾਲ ਸਿਰਫ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਹਾਲਾਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਅਤੇ ਦੇਣਦਾਰੀਆਂ ਕੀ ਹਨ? ਇਸ ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਰਕਮ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਕਾਫ਼ੀ ਹੈ, ਜਦੋਂ ਸਮਾਨ ਦੁਰਦਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਫਸੇ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਅਤੇ ਦੁਬਾਰਾ ਦਾਅਵਿਆਂ ਦੀ ਸੰਖਿਆ ਨਾਲ ਤੁਲਨਾ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਉਹ ਵੱਡੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਖੁਦ ਵੀ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਮੁਸਕਰਾਉਣ ਵਾਲੇ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਇੱਕ ਸੂਚੀ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟ ਹੁੰਦੀ ਹੈ. ਡੀ-11. ਮੁਹੰਮਦ. ਬਸ਼ੀਰ ਖਾਨ, ਡੀ. ਡਬਲਿਊ. 1, ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਕੁੱਲ ਰੁਪਏ ਬਣਦੇ ਹਨ। 1,46,209-1-9. ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਅਨੁਸਾਰ ਇੱਕ ਟੈਸਟ ਕੇਸ ਵਜੋਂ ਇਸ ਕਾਰਵਾਈ ਦਾ ਬਚਾਅ ਕਰਨਾ ਚੁਣਿਆ ਹੈ।

ਹੋਰ ਤੱਥ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹਨ। ਸੰਬੰਧਿਤ ਸਮੇਂ ਵਿਚ, ਵੰਡ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ, ਕੱਪੜਾ ਰਾਸ਼ਨ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਹੋਰ ਥਾਵਾਂ ਦੇ ਨਾਲ- ਨਾਲ ਪੰਜਾਬ ਵਿਚ, ਜਿੱਥੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਸਥਿਤ ਹੈ, ਵਿਚ ਕੰਟਰੋਲ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਸਕੀਮ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਵੱਖ- ਵੱਖ ਖੇਤਰਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟੇ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਨਿਰਮਾਤਾ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਕੋਟੇ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੀ ਆਪਣੇ ਕੱਪੜੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਵਿਕਰੇਤਾਵਾਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਸਕਦੇ ਸਨ, ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਖੇਤਰਾਂ ਦੇ ਡੀਲਰ ਸਿਰਫ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਕੱਪੜਾ ਆਯਾਤ ਕਰ ਸਕਦੇ ਸਨ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕੋਟਾ ਅਲਾਟ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜੇਕਰ ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਦੀ ਖੁਦ ਇੱਕ ਦਿੱਤੇ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਪ੍ਰਚੂਨ ਦੁਕਾਨ ਜਾਂ ਕਾਰੋਬਾਰ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ ਕੋਟਾ ਸਪਲਾਇਰ ਅਤੇ ਇੱਕ ਵਿਚਕਾਰ ਵੰਡਿਆ ਗਿਆ ਸੀ।

ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਟਾ- ਧਾਰਕ ਜਾਂ ਕੋਟਾ- ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਨਾਮਜ਼ਦ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਜਾਂ ਦਰਾਮਦਕਾਰ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਸਪਲਾਇਰਾਂ ਦੀ ਸਥਾਨਕ ਏਜੰਸੀ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਅਲਾਟ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੋਟੇ ਦੇ ਹਿੱਸੇ ਤੱਕ ਆਯਾਤ ਕਰਨ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਅਤੇ ਸਪਲਾਇਰ ਕੋਟੇ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਟੇਧਾਰਕ ਜਾਂ ਧਾਰਕਾਂ ਨੂੰ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਲਾਇਲਪੁਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਕੋਟਾ- ਧਾਰਕ ਸਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਵੀ ਲਾਇਲਪੁਰ ਮਿੱਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਰਾਹੀਂ ਉੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੀ ਸੀ।

ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਇਹਨਾਂ ਮਿੱਲਾਂ ਦਾ ਮਾਲਕ ਹੈ ਪਰ ਸਾਡੇ ਸਾਹਮਣੇ ਇਹ ਵਿਵਾਦ ਦਾ ਵਿਸ਼ਾ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਮਿੱਲਾਂ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੀ ਇੱਕ ਸ਼ਾਖਾ ਹਨ; ਪਰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਮਿੱਲਾਂ ਦੀ ਸਹੀ ਸਥਿਤੀ ਜੇ ਵੀ ਹੋਵੇ, ਸਬੂਤਾਂ ਅਤੇ ਦਸਤਾਵੇਜ਼ਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਮਿੱਲਾਂ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਕਪਾਹ ਦਾ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕਰਦੇ ਸਨ।

ਇੰਜ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪੰਜਾਬ ਲਈ ਕੱਪੜਾ ਵੰਡ ਸਕੀਮ ਦਾ ਵੇਰਵਾ, ਜਿਥੋਂ ਤੱਕ ਇਸ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਸੀ, 24 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਦੇ ਸਕੱਤਰ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਸ਼ਾਮਲ ਸੀ। ਉਹ ਪੱਤਰ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਸਮੱਗਰੀ ਦਾ ਪਤਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਪਰ ਇਸ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਕੰਪਨੀ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਲਾਇਲਪੁਰ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟ੍ਰੇਟ ਨੂੰ ਲਿਖੀਆਂ ਗਈਆਂ ਚਿੱਠੀਆਂ ਦੀ ਲੜੀ ਵਿੱਚ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਉਹ ਅੱਖਰ ਮਿਤੀ 3-1-1946 ਤੋਂ 19-4-1947 (ਉਦਾਹਰਣ ਪੀ-5 ਤੋਂ ਪੀ-12) ਤੱਕ ਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਸਾਰੇ ਇੱਕੋ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਹਨ, ਸਿਰਫ ਅੰਕੜੇ ਅਤੇ ਮਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ ਹੈ। ਇਹ ਪਹਿਲੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣਾ ਕਾਫ਼ੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ. ਪੀ-5. ਇਹ ਮਿਤੀ 3-1-1946 ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਕੰਪਨੀ, ਦਿੱਲੀ ਕਲੈਥ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿਲਜ਼ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਟਿਡ ਦੇ ਕੇਂਦਰੀ ਮਾਰਕੀਟਿੰਗ ਸੰਗਠਨ ਤੋਂ ਹੈ

ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਲਾਇਲਪੁਰ, ਅਤੇ ਹੇਠ ਲਿਖੇ ਅਨੁਸਾਰ ਹੈ:

“ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਮੈਜਿਸਟਰੇਟ, ਲਾਇਲਪੁਰ।

ਰੀ: ਕੱਪੜਾ ਵੰਡ ਸਕੀਮ।

ਸ਼੍ਰੀਮਾਨ ਜੀ

ਹਵਾਲਾ: ਸਕੱਤਰ, ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਵਿਭਾਗ, ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਤੋਂ 24 ਅਕਤੂਬਰ 1945 ਦਾ ਪੱਤਰ ਨੰਬਰ 15841- CL- (D)-45/8342।

ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਨੋਟ ਕਰੋ ਕਿ ਅਸੀਂ ਜਨਵਰੀ 1946 ਦੇ ਮਹੀਨੇ ਲਈ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ ਲਈ 28 ਗੰਦਾਂ ਅਲਾਟ ਕੀਤੀਆਂ ਹਨ। ਇਸ ਵਿੱਚੋਂ 18 ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਮਾਤਰਾ ਤੁਹਾਡੇ ਜ਼ਿਲ੍ਹੇ/ ਰਾਜ ਵਿੱਚ ਸਾਡੇ ਪ੍ਰਚੂਨ ਸਟੋਰਾਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਜਾਵੇਗੀ ਅਤੇ 10 ਗੱਠਾਂ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਡਿਲੀਵਰੀ ਲਈ ਉਪਲਬਧ ਹੋਵੇਗੀ। ਤੁਹਾਡਾ ਨਾਮਜ਼ਦ ਆਯਾਤਕ।

ਜੇਕਰ ਤੁਸੀਂ ਕਿਰਪਾ ਕਰਕੇ ਆਪਣੇ ਨਾਮਜ਼ਦ ਆਯਾਤਕ ਨੂੰ ਇਹ ਚੀਜ਼ਾਂ ਸਾਡੇ ਤੋਂ ਡਿਲਿਵਰੀ ਲਈ ਨਿਰਧਾਰਤ ਦੋ ਤਾਰੀਖਾਂ ਦੇ 15 ਦਿਨਾਂ ਦੇ ਅੰਦਰ, ਅਰਥਾਤ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 20 ਜਨਵਰੀ ਅਤੇ 15 ਫਰਵਰੀ 1946 ਤੱਕ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਜਾਰੀ ਕਰਦੇ ਹੋ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਮਜ਼ਬੂਰ ਹੋਵਾਂਗੇ। ਇਹ ਨੋਟ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਤੁਸੀਂ ਪਿਛਲੀ ਤਾਰੀਖ ਤੱਕ ਡਿਲੀਵਰੀ ਨਹੀਂ ਲੈਂਦੇ ਹੋ ਤਾਂ ਪਹਿਲਾ ਅੱਧਾ ਕੋਟਾ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਜੇਕਰ ਬਾਅਦ ਦੀ ਮਿਤੀ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਤਾਂ ਦੂਜਾ ਅੱਧ ਖਤਮ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਤੁਹਾਡਾ ਵਿਸ਼ਵਾਸਪਾਤਰ

ਡੀ.ਸੀ. ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮਿੱਲਜ਼ ਕੰ., ਲਿ.

ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਨਕਲ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਭੇਜੀ ਗਈ ਸੀ ਜਿਸਦਾ ਨਿਸ਼ਾਨ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ:

"ਨਾਮਜ਼ਦ ਆਯਾਤਕਰਤਾ ਨੂੰ ਕਾਪੀ ਕਰੋ: -

ਜਗਤ ਸਿੰਘ- ਹਰਨਾਮ ਸਿੰਘ,

ਕੱਪੜਾ ਵਪਾਰੀ,
ਲਾਇਲਪੁਰ।

1134

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਭਾਰਤੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਐਕਟ, 1947 18-7-1947 ਨੂੰ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਜ਼ਿਲ੍ਹਾ ਸੀਮਾ ਕਮਿਸ਼ਨ ਦੇ ਅਵਾਰਡ ਦੇ ਅਧੀਨ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਨੂੰ ਸੌਂਪਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਫਿਰ 15-8-1947 ਨੂੰ ਵੰਡ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਅਤੇ ਉਸ ਸਮੇਂ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਮੁਦਈ ਭਾਰਤ ਭੱਜ ਗਏ। ਇਸ ਨੇ ਬਾਅਦ ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਖਾਲੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਪਰ ਇਸ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ, ਜੋ ਕਿ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਡਰ- ਸਕੱਤਰ ਵੀ ਸਨ, ਨੇ 17-2 ਨੂੰ ਲਾਇਲਪੁਰ (ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਲੈਥ ਮਿੱਲ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ) ਦੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ। -1948 ਅਤੇ ਉਸਨੂੰ ਕਿਹਾ ਕਿ -

"ਗੈਰ- ਮੁਸਲਿਮ ਡੀਲਰਾਂ ਦੁਆਰਾ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਰਕਮ ਅਗਲੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੱਕ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ"। (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-1)

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਹੁਕਮ ਦਾ ਵਿਰੋਧ ਕਰਨ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰਨ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ, ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ੀ ਤੋਂ ਘੱਟ, ਸਭ ਕੁਝ ਕੀਤਾ। ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਸ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੇ 14-4-48, 9-8-48 (ਉਦਾਹਰਣ D-2 ਅਤੇ D-4), 23-4-49 (ਉਦਾਹਰਣ D-7) ਨੂੰ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਪੱਤਰ ਲਿਖੇ ਸਨ। ਅਤੇ 6-6-49 (ਉਦਾਹਰਣ D-8), ਪਰ ਜਵਾਬ ਅਣਉਚਿਤ ਸਨ। 30-4-48 ਨੂੰ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ "ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ" ਰਕਮਾਂ ਵਾਪਸ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀਆਂ ਜਾਣੀਆਂ ਚਾਹੀਦੀਆਂ ਹਨ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-3) ਅਤੇ 1 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ ਹਦਾਇਤ ਕੀਤੀ ਕਿ ਇਹ ਰਕਮਾਂ ਨਿਕਾਸੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਨਿਗਰਾਨ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-5)। ਇਹ ਇੱਕ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਸੀ ਜੋ ਉਦੋਂ ਲਾਗੂ ਸੀ। ਬਾਅਦ ਵਿੱਚ, 8 ਨਵੰਬਰ 1948 ਨੂੰ, ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰੀਅਨ ਤੋਂ ਆਦੇਸ਼ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਏ ਕਿ ਪੈਸੇ ਡਿਪਟੀ ਕਮਿਸ਼ਨਰੀਅਨ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-6) ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ ਜਾਣ ਅਤੇ 23 ਜੂਨ, 1949 ਨੂੰ, ਇਹ ਹੁਕਮ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਦੁਹਰਾਇਆ ਗਿਆ। ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-9)।

ਇਸ ਦੌਰਾਨ ਮੁਦਈ, ਜੋ ਕਿ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਦਿੱਲੀ ਸ਼ਿਫਟ ਹੋ ਚੁੱਕੇ ਸਨ, ਨੇ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਤੋਂ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕਈ ਮੰਗਾਂ ਕੀਤੀਆਂ।

3 ਜਨਵਰੀ, 1949 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4/4), 27 ਜਨਵਰੀ, 1949 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4/1), 11 ਮਾਰਚ, 1949 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4/3) ਅਤੇ 26 ਮਾਰਚ, 1949 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4/2) ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਰਵੱਈਏ ਦਾ ਸਾਰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ 12-2-49 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ P-3) ਦੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਸ ਨੂੰ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਵੱਲੋਂ ਸਿਵਲ ਸਪਲਾਈ ਦੇ ਸਹਾਇਕ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਰਾਹੀਂ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤੋਂ ਬਿਨਾਂ ਕੋਈ ਰਿਫੰਡ ਨਾ ਕਰਨ ਦੇ ਹੁਕਮ ਮਿਲੇ ਸਨ।

15 ਅਕਤੂਬਰ, 1949 ਨੂੰ, 1948 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੂੰ 1949 ਦੇ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੰਬਰ XV (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-26) ਨਾਲ ਬਦਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਇਸ ਨਾਲ ਨਿਕਾਸੀ ਫੰਡਾਂ ਅਤੇ ਜਾਇਦਾਦਾਂ ਬਾਰੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪਿਆ।

4 ਜੁਲਾਈ 1950 ਨੂੰ, ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਮੁਕੱਦਮੇ ਦਾ ਨੋਟਿਸ (ਉਦਾਹਰਨ ਪੀ-14) ਦੇ ਕੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ। ਇਹ ਨੋਟਿਸ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਦਿੱਲੀ ਸਥਿਤ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਡਿਫੈਂਡੈਂਟ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਭੇਜ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ੇ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਲਈ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਤੋਂ ਮਨਜ਼ੂਰੀ ਲੈਣ ਦੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕਰਨ ਦੀ ਅਪੀਲ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ; ਅਤੇ 27 ਜੁਲਾਈ 1950 ਨੂੰ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ-

"ਅਸੀਂ ਪੁਸ਼ਟੀ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਸਾਡੀ ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਟਨ ਮਿੱਲਜ਼, ਲਾਇਲਪੁਰ ਕੋਲ ਤੁਹਾਡੀ ਪੇਸ਼ਗੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਦੇ ਖਾਤੇ 'ਤੇ 11,496-6-6 ਅਤੇ 1,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਕ੍ਰਮਵਾਰ ਤੁਹਾਡੀ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਰਕਮ ਤੁਹਾਨੂੰ ਵਾਪਸ ਕਰ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। ਮਿੱਲਾਂ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਿਵੇਂ ਹੀ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਤੇ ਉਕਤ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਅਜਿਹੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਨੂੰ ਮੁੜ ਫੰਡ ਦੇਣ ਦੀ ਮਨਾਹੀ ਦੇ ਆਦੇਸ਼ ਨੂੰ ਵਾਪਸ ਲਿਆ ਜਾਂ ਰੱਦ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਤੁਹਾਡੇ ਦਾਅਵੇ ਨੂੰ ਤਿੰਨ ਸਾਲਾਂ ਦੀ ਆਮ ਸਮਾਂ ਸੀਮਾ ਦੁਆਰਾ ਪਹਿਲਾਂ ਤੋਂ ਨਿਰਣਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ। ਤੋਂ ਵੱਧ ਗਿਆ ਹੈ"। (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-4)।

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਜਵਾਬ ਨੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਸੰਤੁਸ਼ਟ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ, ਇਸ ਲਈ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ 16 ਦਸੰਬਰ, 1950 ਨੂੰ ਮੌਜੂਦਾ ਮੁਕੱਦਮਾ ਚਲਾਇਆ।

ਮੁਕੱਦਮੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੇ 2 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੂੰ ਨਿੱਜੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਪੱਤਰ ਲਿਖਿਆ, ਪਰ 21 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 ਨੂੰ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਕਿ ਮਾਮਲੇ ਦੀ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਜਾਂਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਪੈਸਾ ਕਸਟਡੀਅਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਉਦਾਹਰਨ ਡੀ-25)। 30 ਅਪ੍ਰੈਲ 1951 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-24) ਨੂੰ ਦੂਜੀ ਕੋਸ਼ਿਸ਼ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਦੁਬਾਰਾ ਸੰਪਰਕ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਇਸ ਤੋਂ ਤੁਰੰਤ ਬਾਅਦ, 9 ਮਈ 1951 (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-27) ਨੂੰ ਇੱਕ ਅਸਧਾਰਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਮੁੱਖ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਸੰਚਾਲਨ ਤੋਂ "ਬੈਂਕਾਂ ਵਿੱਚ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੇ ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ ਛੋਟ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਪਰ ਸੰਯੁਕਤ ਸਕੱਤਰ ਨੇ 2 ਜੂਨ, 1951 ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਕਿ ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦੁਬਾਰਾ ਕਸਟੋਡੀਅਨ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-23) ਕੋਲ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ। ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਕਟੋਡੀਅਨ ਨੇ 6 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਇੱਕ ਹੁਕਮ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਕਿ ਉਸ ਮਹੀਨੇ ਦੀ 15 ਤਰੀਕ ਤੱਕ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇ, "ਅਸਫਲ ਹੋਣ 'ਤੇ ਤੁਹਾਡੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਾਰਵਾਈ ਕੀਤੀ ਜਾਵੇਗੀ"। (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-10)। ਇਹ ਪੈਸਾ 15 ਨਵੰਬਰ, 1951 ਨੂੰ ਕਿਰਪਾ ਦੇ ਆਖਰੀ ਦਿਨ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-12) ਨੂੰ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ।

ਪਹਿਲਾ ਸਵਾਲ ਜੋ ਸਾਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਉਹ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਜਿਸ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ, ਪੈਦਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਦਾਅਵਾ ਕੀਤੀ ਰਕਮ, ਵਿਆਜ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ, ਤਿੰਨ ਵਸਤੂਆਂ ਤੋਂ ਬਣੀ ਹੈ:

- (1) ਰੁ. 79-6-6 ਪਿਛਲੇ ਖਾਤੇ ਤੋਂ ਬਕਾਇਆ;
- (2) ਰੁ. 11,496-6-6 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ। 28 ਜੁਲਾਈ, 1947 ਨੂੰ 55,000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ; ਅਤੇ

(3) ਰੁ. 1,000 ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ.

ਤਿੰਨ ਚੀਜ਼ਾਂ ਜੁੜੀਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ ਪਰ ਅਸੀਂ, ਇਸ ਸਮੇਂ ਲਈ, ਸਭ ਤੋਂ ਵੱਡੀ, 55,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ 'ਤੇ ਧਿਆਨ ਕੇਂਦਰਿਤ ਕਰਾਂਗੇ। ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ "ਜਮਾ" ਵਜੋਂ ਬੋਲਿਆ ਹੈ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸਦੀ ਸਹੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ ਕਿਉਂਕਿ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੇ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਹ ਜਾਣਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੋਵੇਗਾ ਕਿ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਹ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦਾ ਸੀ।

ਬਦਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ, ਸਬੂਤ ਮਾਮੂਲੀ ਅਤੇ ਘਟੀਆ ਹਨ, ਇਸਲਈ ਸਾਨੂੰ ਇੱਕ ਸਮਝਣ ਯੋਗ ਪੈਟਰਨ ਬਣਾਉਣ ਲਈ ਬਹੁਤ ਜ਼ਿਆਦਾ ਅਸੰਤੁਸ਼ਟ ਸਮੱਗਰੀ ਨੂੰ ਇਕੱਠਾ ਕਰਨ ਲਈ ਮਜ਼ਬੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਵੰਡ ਨੂੰ ਹਰ ਸਮੇਂ ਪਦਾਰਥਕ ਸਮੇਂ (ਅਣਵੰਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ) ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਹ ਵੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਲਈ "ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ" ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਮੁਕੱਦਮੇ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ "ਰਿਜ਼ਰਵ ਡੀਲਰ" ਵੀ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਪਰ ਇਹਨਾਂ ਸ਼ਬਦਾਂ ਦੀ ਵਰਤੋਂ, ਅਤੇ ਸ਼ਬਦ "ਨਾਮਜ਼ਦ ਆਯਾਤਕ", ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦੇ ਹਨ ਕਿ ਮੁਦਈ ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਾਬਜ਼ ਹਨ। ਅੱਖਰ (Ex. P-5 ਤੋਂ P-12), ਜਿਨ੍ਹਾਂ 'ਤੇ ਮੁਦਈ ਬਹੁਤ ਮਜ਼ਬੂਤੀ ਨਾਲ ਭਰੋਸਾ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਇਹ ਵੀ ਇਸ਼ਾਰਾ ਕਰਦੇ ਹਨ; ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-5, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਇਹ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਤਹਿਤ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਉਸ ਖੇਤਰ ਲਈ 28 ਦੇ ਕੋਟੇ ਵਿੱਚੋਂ 10 ਗੱਠਾਂ ਦੇਣ ਲਈ ਪਾਬੰਦ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਸਿਰਫ਼ 18 ਗੱਠਾਂ ਆਪਣੇ ਖੁਦਰਾ ਸਟੋਰਾਂ ਲਈ ਰੱਖ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਜਨਵਰੀ, 1946 ਦਾ ਮਹੀਨਾ। ਅਪ੍ਰੈਲ ਵਿੱਚ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰੇ 28 ਰੱਖਣ ਦੀ ਇਜਾਜ਼ਤ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਸੀ ਪਰ ਜੁਲਾਈ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਵੰਡ 35:25 ਸੀ। ਸਤੰਬਰ, ਨਵੰਬਰ (1946) ਅਤੇ ਅਪ੍ਰੈਲ 1947 ਵਿੱਚ ਇਹ ਅੱਧਾ-ਅੱਧਾ ਸੀ। ਫਰਵਰੀ ਅਤੇ ਮਾਰਚ 1947 ਵਿੱਚ ਇਹ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਸਟੋਰਾਂ ਲਈ ਕ੍ਰਮਵਾਰ 10:26 ਅਤੇ 29:26 ਸੀ।

ਹੁਣ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇੱਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਲਈ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹਾ ਲਗਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਦੀ ਕੀਮਤ ਸੀ

(1) 1,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਸੁਰੱਖਿਆ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅਤੇ

(2) ਦੂਜੀ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕੱਪੜਾ ਜਾਰੀ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕਰ ਮੌਜੂਦਾ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ ਪੈਸੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਦੇ ਬਦਲੇ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦਿੰਦਾ ਹੈ, ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ ਭੁਗਤਾਨ ਹਨ ਪੈਸੇ ਦੀ ਬਜਾਏ ਕੱਪੜੇ ਦੇ ਮੁੱਦੇ ਸਨ। ਅਸੀਂ ਉਪਰੋਕਤ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਅਤੇ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਕੱਢਦੇ ਹਾਂ:

(1) ਦੋਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਦਲੀਲਾਂ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ "ਜਮਾ" ਕਿਹਾ ਹੈ;

(2) ਮੁਦਈ "ਇਸ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਪਲੇਟ ਦਾ ਪੈਰਾ 3) ਅਤੇ ਮੁਹੰਮਦ ਬਸ਼ੀਰ ਖਾਨ (ਡੀ. ਡਬਲਯੂ. 1) ਦੀ ਡਿਲਿਵਰੀ "ਇਸ ਪੇਸ਼ਗੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ" ਕੀਤੀ ਗਈ;

(3) ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 3) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ 3 ਜਾਂ 4 ਸਾਲਾਂ ਤੋਂ ਸੰਦੇਬਾਜ਼ੀ ਕਰਦੀਆਂ ਆ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ "ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮਿੱਲਾਂ ਨੂੰ ਐਡਵਾਂਸ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਕਈ ਵਾਰ ਸਾਡਾ ਬਕਾਇਆ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਖੜ੍ਹਾ ਹੁੰਦਾ ਸੀ";

(4) ਸਰਦਾਰੀ ਲਾਲ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਜਦੋਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਡੈਬਿਟ ਸਾਈਡ 'ਤੇ ਸੀ, ਤਾਂ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਵਿਆਜ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਪਰ ਬਕਾਇਆ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਹੋਣ 'ਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਕੋਈ ਵਿਆਜ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ। (ਇਹ ਉਹ ਸਥਿਤੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਓਵਰਡਰਾਫਟ ਹੁੰਦਾ ਹੈ);

(5) 79-6-6 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਸੀ ਜੋ ਮੁਦਈ ਦੇ ਹੱਕ ਵਿੱਚ ਖੜ੍ਹੇ ਹੋਏ ਜਦੋਂ 55,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ;

(6) ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4/1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕੋਲ ਇੱਕ "ਕਰੰਟ ਖਾਤਾ" ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 11,496-6-6 ਰੁਪਏ ਦੀ ਰਕਮ

ਹੈ। "ਰਿਜ਼ਰਵ ਖਾਤੇ" ਵਿੱਚ ਸੀ। 11,496-6-6 ਰੁਪਏ ਦਾ ਇਹ ਅੰਕੜਾ 79-6-6 ਰੁਪਏ ਦੇ ਪੁਰਾਣੇ ਬਕਾਏ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਕੇ ਬਣਦਾ ਹੈ।

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1139

(7) ਆਪਣੇ ਪੱਤਰ ਵਿੱਚ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਪੀ-14 ਮੁਦਈ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਮੁਦਈ ਦੇ ਖਾਤੇ ਵਿੱਚ "ਰਿਜ਼ਰਵ ਡੀਲਰਾਂ ਵਜੋਂ" ਪੈਸੇ "ਜਮਾ ਕਰਵਾਏ" ਸਨ, ਇਸ ਦੇ ਬਦਲੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ 11,496-6-6 ਰੁਪਏ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਛੱਡ ਕੇ ਮਾਲ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਦੁਬਾਰਾ ਫਿਰ, ਇਸ ਅੰਕੜੇ ਵਿੱਚ ਰੁ. 79-6-6.

ਇਹ ਸਭ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਕਿ 55,000 ਰੁਪਏ ਦੀ ਅਦਾਇਗੀ ਮਾਲ ਦੀ ਇੱਕ ਨਿਸਚਿਤ ਮਾਤਰਾ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਅਗਾਊਂ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਸੀ ਬਲਕਿ ਇੱਕ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਦੇ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਵਾਂਗ ਇੱਕ ਚੱਲ ਰਿਹਾ ਖਾਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਦੇ ਉਲਟ ਸੰਕੇਤ ਦੇਣ ਲਈ ਸਿਰਫ਼ ਇੱਕ ਹੀ ਮਾਮਲਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਇਸ ਪੈਸੇ ਨੂੰ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਵਿਚ ਸੂਚੀਬੱਧ ਕੀਤਾ ਹੈ। "ਖਰੀਦਦਾਰ ਦੀ ਅਗਾਊਂ" ਸਿਰਲੇਖ ਹੇਠ ਡੀ-11। ਪਰ ਇਸ ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਤੋਂ "ਜਮਾ" ਸ਼ਬਦ ਦੀ ਸਿਰਫ਼ ਵਰਤੋਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦੇ ਪਦਾਰਥ ਨੂੰ ਬਦਲ ਨਹੀਂ ਸਕਦੀ। ਇਹ ਤੱਥ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇਸ ਨੂੰ ਕਾਲ ਕਰਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ ਜਾਂ ਇਹ, ਬੇਸ਼ੱਕ, ਸੰਬੰਧਤ ਹੈ ਪਰ ਨਿਰਣਾਇਕ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਅਤੇ ਇੱਕ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦੀ ਅਸਲ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸਨੂੰ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਦੇਖਣਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਾਰਕਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ। . ਪਰ ਇਸ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਸਾਨੂੰ ਕਿਆਸ ਲਗਾਉਣ ਦੀ ਲੋੜ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਨੇ ਖੁਦ ਉਸ ਅਰਥ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ "ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਪੇਸ਼ਗੀ ਖਾਤਾ" ਸ਼ਬਦ ਵਰਤਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਥੇ ਦਾਇਰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਕੇਸ ਦੇ ਆਪਣੇ ਬਿਆਨ ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ-

"ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਆਪਣੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ 'ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦਾ ਐਡਵਾਂਸ ਖਾਤਾ' ਰੱਖਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਪੇਸ਼ਗੀ ਰਕਮਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤਿਆ ਸੀ, ਜਿਸ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕੱਪੜਾ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਐਡਜਸਟ ਕਰਨਾ ਪੈਂਦਾ ਸੀ"।

ਪਰ ਬੈਂਕਿੰਗ ਸਮਾਨਤਾ ਨੂੰ ਬਹੁਤ ਦੂਰ ਨਹੀਂ ਧੱਕਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

"ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ", "ਨਾਮਜ਼ਦ ਇਮ ਪੋਰਟਰ" ਅਤੇ "ਰਿਜ਼ਰਵ ਡੀਲਰ", ਦੋਵੇਂ ਪੱਤਰ- ਵਿਹਾਰ ਅਤੇ ਦਲੀਲਾਂ ਅਤੇ ਸਬੂਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸੰਕੇਤ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ "ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ" ਦੀ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿੱਚ ਮੁਦਈਆਂ ਨਾਲ ਪੇਸ਼ ਆ ਰਿਹਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ, ਇਸਦੇ ਬਦਲੇ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਸ਼ਰਤ ਆਯਾਤ ਕਰਦੀ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈ ਦੇ ਉਸ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਅਧਿਕਾਰ ਵਾਲੇ ਅਹੁਦੇ 'ਤੇ ਕਬਜ਼ਾ ਕਰਨਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਸੈਂਦੇ ਬੰਦ ਹੋ ਜਾਣਗੇ। ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੇਖਿਆ ਹੈ, ਕੱਪੜੇ ਦੀ ਦਰਾਮਦ 'ਤੇ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਦੁਆਰਾ ਹਰ ਪ੍ਰਸੰਗਿਕ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਨਿਯੰਤਰਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਜਿਸਦਾ ਨਤੀਜਾ ਇਹ ਹੋਇਆ ਕਿ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਕਿਸੇ ਨੂੰ ਵੀ ਆਪਣੀ ਮਰਜ਼ੀ ਨਾਲ ਵੇਚ ਨਹੀਂ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਵਿਕਰੀ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਨੂੰ ਹੋਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਸੀ। ਇਸ ਲਈ, ਜੇਕਰ ਸਰਕਾਰ ਆਪਣੀ ਮਾਨਤਾ ਵਾਪਸ ਲੈ ਲੈਂਦੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਹੁਣ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਵੇਚਣ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਇਹ ਮੰਨਣਾ ਉਚਿਤ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀਆਂ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੇ ਰਿਸ਼ਤੇ ਨੂੰ ਜਾਰੀ ਰੱਖਣ ਬਾਰੇ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ। ਪਰ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਇਹ ਇੱਕ ਨਿਰਧਾਰਤ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਵਸਤੂਆਂ ਦੀ ਸਪਲਾਈ ਲਈ ਇੱਕ ਨਿਸ਼ਚਤ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਨਹੀਂ ਸੀ ਜੋ ਕਿਸਤਾਂ ਵਿੱਚ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ, ਪਰ ਇੱਕ ਚੱਲ ਰਹੇ ਖਾਤੇ ਨਾਲ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦਾ ਇੱਕ ਕੋਰਸ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਇਹ ਅਨੁਮਾਨ ਲਗਾਉਣਾ ਵੀ ਵਾਜਬ ਹੈ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਇੱਕ ਰੱਖਣ ਦੀ ਆਜ਼ਾਦੀ 'ਤੇ ਸਨ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਮੇਂ ਉਹ ਦੂਜੇ ਪੱਖ ਨੂੰ ਉਚਿਤ ਨੋਟਿਸ ਦੇ ਕੇ ਆਪਣੇ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧਾਂ ਨੂੰ ਖਤਮ ਕਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਉਸ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਜੋ ਵੀ ਪੱਖ ਦੂਜੇ ਨੂੰ ਪੈਸਾ ਦੇਣ ਵਾਲਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਉਸਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਪਰ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਸਥਾਨ, ਇਹਨਾਂ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਸੀਂ ਅਜਿਹਾ ਇਸ ਲਈ ਕਹਿੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਜਾਣੇ- ਪਛਾਣੇ ਕਾਰਕ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤ ਸਨ। ਮੁਦਈ ਲਾਇਲਪੁਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਸਨ ਅਤੇ ਉਹ ਉੱਥੇ ਦੇ ਵਸਨੀਕ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੇ ਉੱਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਮਾਲ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ, ਇਸ ਲਈ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਉੱਥੇ ਹੋਣਾ ਸੀ। ਲੇਖੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰੱਖੇ ਗਏ ਸਨ, ਅਤੇ ਭਾਵੇਂ ਸਮੇਂ- ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਕਾਪੀਆਂ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜੀਆਂ ਗਈਆਂ ਜਾਪਦੀਆਂ ਹਨ, ਪਰ ਕਿਤਾਬਾਂ ਉੱਥੇ ਮੌਜੂਦ ਸਨ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਦਫਤਰ ਹੀ ਹੁੰਦਾ ਸੀ।

(ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ P3 ਤੋਂ P-12) ਅਤੇ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-7, ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਦੁਆਰਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਵੈਕਯੂਅਰ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਨ ਨੂੰ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਪੱਤਰ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਏ:

ਅਦਾ ਕੀਤੀ ਜਾਣ ਵਾਲੀ ਰਕਮ ਸਾਡੇ ਮੁੱਖ ਦਫ਼ਤਰ ਤੋਂ ਮੰਗੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਮਿਲਦੇ ਸਾਰ ਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ।" ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲਾਇਲਪੁਰ ਦੇ ਲੋਕਾਂ ਦਾ ਖਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਇੰਨਾ ਘੱਟ ਲੈਣਾ- ਦੇਣਾ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਵੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਯੋਗ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਾਲ ਡੀਲ ਕੀਤੀ ਸੀ, ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਤੋਂ ਇਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪਿਆ ਸੀ।

ਇਹ ਮਾਮਲੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਗਵਾਹਾਂ ਕੋਲ ਰੱਖੇ ਜਾਣੇ ਚਾਹੀਦੇ ਸਨ। ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-7 ਨੂੰ ਇਵੈਕਯੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਨ ਦੇ ਇੱਕ ਪੱਤਰ ਦੇ ਜਵਾਬ ਵਿੱਚ ਲਿਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਉਹ ਪੱਤਰ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-6 ਅਤੇ ਇਸ ਵਿੱਚ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟਡੀਅਨ ਨੇ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ, ਲਾਹੌਰ ਦੇ ਅੰਡਰ-ਸਕੱਤਰ ਨਾਲ ਕੁਝ ਪੁਰਾਣੇ ਪੱਤਰ- ਵਿਹਾਰ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਦਾਇਰ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਸੂਚੀ ਵੱਲ ਮੁੜਦੇ ਹਾਂ ਜੋ ਆਖਰਕਾਰ ਦਿੱਲੀ (ਉਦਾ. ਡੀ-11) ਤੋਂ ਸਪਲਾਈ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹ ਸਾਰੇ ਪਾਕਿ ਟੈਨ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਮੁਲਤਾਨ, ਪੇਸ਼ਾਵਰ, ਲਾਹੌਰ, ਸਿਆਲਕੋਟ, ਰਾਵਲਪਿੰਡੀ ਅਤੇ ਇੱਥੋਂ ਤੱਕ ਕਿ ਕਰਾਚੀ ਅਤੇ ਸੁਕਰ ਦੇ ਖਾਤਿਆਂ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹੈ। ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਲਾਇਲਪੁਰ ਦਫ਼ਤਰ ਵਰਗਾ ਸਥਾਨਕ ਦਫ਼ਤਰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਾਣਕਾਰੀ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਵਿੱਚ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਲੇਖਾਕਾਰ ਸੇਵਾ ਰਾਮ (ਪੀ.ਡਬਲਊ 4) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ- "ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਖਰੀਦਦਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦਿੱਲੀ ਵਿਖੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀਆਂ ਕਿਤਾਬਾਂ ਵਿੱਚ ਦਰਜ ਨਹੀਂ ਸਨ ਪਰ ਉਥੋਂ ਬਿਆਨ ਦਿੱਲੀ ਭੇਜੇ ਜਾਂਦੇ ਸਨ। ਲਾਇਲਪੁਰ ਤੋਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਬਿਆਨਾਂ ਤੋਂ ਇਹ ਪੁਸਤਕ ਤਿਆਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ।

ਸੰਭਾਵਤ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਇਹ ਦੂਜੇ ਬ੍ਰਾਂਚ ਦਫਤਰਾਂ ਦਾ ਅਭਿਆਸ ਵੀ ਹੋਵੇਗਾ, ਇਸ ਲਈ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ, ਇਕੋ ਇਕ ਅਜਿਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਹੋਵੇਗੀ ਜਿੱਥੋਂ ਇੱਕ ਆਮ ਸਮੁੱਚੀ ਤਸਵੀਰ (ਜੋ ਕਿ ਮੰਗੀ ਗਈ ਪ੍ਰਤੀਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ), ਪ੍ਰਾਪਤ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਹੈ।

ਹੁਣ, ਮੁਦਈ ਹਰ ਸਮੇਂ ਅਨੁਸਾਰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਰਹਿੰਦੇ ਸਨ ਅਤੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੇ ਸਥਾਨਕ ਜਨਰਲ ਮੈਨੇਜਰ ਰਾਹੀਂ ਉਥੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਕੀਤਾ ਸੀ। ਸਾਨੂੰ ਇਹ ਨਹੀਂ ਪਤਾ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਪਰ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੇ ਇਕ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਮਰੱਥਾ ਵਿਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਸੀ ਜੋ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਸਥਾਨਕ ਸੀ, ਅਰਥਾਤ ਲਾਇਲਪੁਰ ਲਈ ਸਰਕਾਰੀ ਨਾਮਜ਼ਦ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਮਾਲ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਡਿਲੀਵਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਨਹੀਂ ਪਹੁੰਚਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਕ ਚੱਲਦਾ ਖਾਤਾ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹ ਖਾਤਾ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਸੀ, ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਹ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ "ਕਰਜ਼" ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਨਹੀਂ ਆਇਆ ਜਦੋਂ ਤੱਕ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਦੇਵਾਂ ਧਿਰਾਂ ਵਿਚਕਾਰ ਵਪਾਰਕ ਸਬੰਧ ਸਨ। ਸਮਾਪਤ ਇਹ ਸਮਾਪਤੀ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਹੋਈਆਂ ਕਾਰਵਾਈਆਂ ਕਾਰਨ ਹੋਈ। ਅਰਥਾਤ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਨਵੇਂ ਬਣੇ ਰਾਜ ਨੂੰ ਲਾਇਲਪੁਰ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਤੋਂ ਮੁਦਈਆਂ ਦੀ ਉਡਾਣ ਜਿਸ ਨੇ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਹੋਰ ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਨੂੰ ਅਸੰਭਵ ਬਣਾ ਦਿੱਤਾ। ਲਾਇਲਪੁਰ ਦੀ ਚਿੰਤਾ ਨਾ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਇੱਕੋ- ਇੱਕ ਕਾਰਕ ਹਨ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀਆਂ ਮੰਗਾਂ। ਮੰਗ ਦਾ ਤੱਥ ਸਾਰਥਕ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਸਮਾਪਤੀ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ ਅਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਪਰ ਜੇਕਰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ, ਤਾਂ ਇਹ ਬੈਂਕਿੰਗ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਕੇਸਾਂ ਦੀ ਤਰਜ਼ ਦੇ ਨਾਲ ਹੋਵੇਗੀ, ਜਿਸ ਲਈ ਅਸੀਂ ਬਾਅਦ ਵਿਚ ਰੈਫਰ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ ਅਤੇ ਹੋਰ ਕਿਤੇ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਬੇਅਸਰ ਹੋਵੇਗੀ। ਇਨ੍ਹਾਂ ਤੱਥਾਂ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਤੱਤ, ਭਾਵ, ਉਹ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ, ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਪੈਦਾ ਹੋਈ ਸੀ, ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿੱਚ ਸਮੂਹਿਕ ਸਨ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਇਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀਟ ਅਤੇ ਸਥਾਨ ਸੀ।

ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਸਭ ਤੋਂ ਅਸਲੀ ਸਬੰਧ ਸੀ। ਇਸ ਤੋਂ ਇਹ ਨਿਕਲਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ"। ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਇਹ ਸਮੱਗਰੀ ਹੈ, ਲਾਇਲਪੁਰ ਕਾਨੂੰਨ ਸੀ,

ਅਸੀਂ ਇਹ ਦੇਖਣਾ ਹੈ ਕਿ ਖਾਤਾ ਬੰਦ ਕਰਨ ਦਾ ਨੋਟਿਸ ਕਦੋਂ ਅਤੇ ਬਕਾਇਆ ਵਾਪਸ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤੀ ਗਈ। ਮੁਦਈ ਜਗਤ ਸਿੰਘ (ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 5) ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਨੇ ਅਕਤੂਬਰ 1947 ਵਿੱਚ ਲਿਖਤੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ ਪਰ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਸਭ ਤੋਂ ਪਹਿਲੀ ਮੰਗ ਹੈ ਜੋ ਕਿ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦ ਹੈ। ਪੀ.ਡਬਲਯੂ. 4/4, ਮਿਤੀ 3-1-1949. ਸਮਝਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਜਾਨ ਬਚਾ ਕੇ ਭੱਜਣਾ ਪਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਦੇ ਪੱਤਰ- ਵਿਹਾਰ ਦੀ ਕੋਈ ਕਾਪੀ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗੀ, ਪਰ ਟਿੱਪਣੀ ਲਈ ਇਹ ਗੱਲ ਹੈ ਕਿ ਜੇ ਮੰਗ ਦਾਇਰ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ (ਉਦਾ. ਪੀ. ਡਬਲਯੂ. 4/4) ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ ਜਾਂ ਮੰਗਾਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਦਿੰਦੀ। ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਸਾਰੇ ਪੱਤਰ- ਵਿਹਾਰ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਮੁਦਈ ਦੀਆਂ ਆਪਣੀਆਂ ਫਾਈਲਾਂ ਗੁਆਚ ਗਈਆਂ ਸਨ। ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੇ ਸਾਡੇ ਕੋਲ ਰਿਕਾਰਡ ਵਿਚ ਮੌਜੂਦ ਸਭ ਕੁਝ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਕੋਈ ਸੁਝਾਅ ਨਹੀਂ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਕੁਝ ਵੀ ਦਬਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਿੱਟੇ ਵਜੋਂ ਅਸੀਂ ਮੁਦਈ ਦੇ ਬਿਆਨ ਨੂੰ ਮੰਨਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਨਹੀਂ ਹਾਂ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ 3-1-1949 ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਕੋਈ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਸੀ।

ਇੱਕ ਹੋਰ ਨੁਕਤਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਪਹਿਲਾਂ ਦੀ ਮੰਗ, ਜੋ ਕੀਤੀ ਵੀ ਗਈ ਤਾਂ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ। ਮੁਦਈ ਜਗਤ ਸਿੰਘ ਦਾ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸ ਨੇ ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਦੇ ਮੈਨੇਜਿੰਗ ਡਾਇਰੈਕਟਰ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਸੀ। ਉਹ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਰਹਿੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਮੁਦਈ ਉਦੋਂ ਤੱਕ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਤੋਂ ਭੱਜ ਚੁੱਕੇ ਸਨ। ਇਸ ਲਈ ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਇਹ ਮੰਗ ਨਹੀਂ ਕੀਤੀ ਜਾ ਸਕਦੀ ਸੀ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮੰਗਾਂ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਹੋਰ ਕੋਈ ਨੋਟਿਸ ਨਹੀਂ ਲਿਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਸੀ। ਤਕਨੀਕੀ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਦਿੱਲੀ ਵਿੱਚ ਕੀਤੀ ਗਈ ਮੰਗ ਦੇ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਜਾਇਜ਼ ਠਹਿਰਾਇਆ ਜਾਵੇਗਾ। ਇਹੀ ਨੁਕਸ ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ PW, 4/4 ਨਾਲ ਜੁੜਦਾ ਹੈ। ਹਾਲਾਂਕਿ, ਅਸੀਂ ਖੁਸ਼ਕਿਸਮਤੀ ਨਾਲ ਇੰਨੇ ਤਕਨੀਕੀ ਅਧਾਰ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਹੋਣ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਹਾਂ।

ਹੁਣ ਮੰਗ ਦੀ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ (ਐਗਜ਼ਿਬਿਟ ਡੀ-26) ਲਾਗੂ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ ਤਹਿਤ

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1145

ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਮੁਦਈ ਨੂੰ ਪੈਸੇ ਦੇਣ ਤੋਂ ਮਨ੍ਹਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਖਾਲੀ ਕੀਤੇ ਗਏ ਸਨ। ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਨੂੰ ਨਿਰਦੇਸ਼ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਕਿ ਉਹ ਪੈਸੇ ਇਵੈਕੂਈ ਪ੍ਰਾਪਰਟੀ ਦੇ ਡਿਪਟੀ ਕਸਟੋਰੀਅਨ ਕੋਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਏ। ਇਹ 15-11-1951 (ਉਦਾਹਰਣ D-12) ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਹੋਰ ਸਮਾਨ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਈ ਗਈ ਸੀ।

ਸਾਨੂੰ ਹੁਣ ਇਹਨਾਂ ਤੱਥਾਂ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਕਾਨੂੰਨੀ ਦੇਵਦਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੋਵੇਗਾ। ਇਹ ਨਿੱਜੀ ਅੰਤਰਰਾਸ਼ਟਰੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਗੁੰਝਲਦਾਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹੇ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਅਤੇ ਵਿਚਾਰ ਦੀਆਂ ਦੋ ਵੱਖਰੀਆਂ ਲਾਈਨਾਂ ਉਭਰਦੀਆਂ ਹਨ। ਇੱਕ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਅਰਥਾਤ, ਲੈਕਸ ਸਿਟਸ; ਦੂਸਰਾ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਚੈਸ਼ਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ 'ਤੇ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ, "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ" ਵਿੱਚ ਪਸੰਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮੰਨਣਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਣਾ ਅਤੇ ਇਸਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਅਤੇ ਫਿਰ, ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਬਕਾਇਆ ਮਿਤੀ 'ਤੇ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ। ਪਰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਦੀ ਮੁਸ਼ਕਲ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਉਹਨਾਂ ਕੋਲ ਸਿਟਸ ਦਾ ਪਤਾ ਲਗਾਉਣ ਲਈ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਸੈੱਟ ਹਨ, ਨਤੀਜੇ ਵਜੋਂ ਕਿ ਸਿਟਸ ਵੱਖੋ-ਵੱਖਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਥਾਂ- ਥਾਂ ਬਦਲਦਾ ਹੈ, ਇਹ ਵੀ ਕਿ ਇਹ ਇਰਾਦੇ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਇਹ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕਿੰਗ, ਬੀਮਾ, ਮੌਤ ਦੀਆਂ ਡਿਊਟੀਆਂ ਅਤੇ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ. ਸਧਾਰਣ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਅਤੇ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਸਥਿਤੀ ਵੱਖਰੀ ਹੁੰਦੀ ਹੈ।

ਸਾਡੇ ਖਿਆਲ ਵਿਚ, ਇਹ ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਇਦਾਦ ਹੈ. ਇਹ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿੱਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਰਾਸਤੀ ਅਤੇ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਯੋਗ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਦੇ ਤਬਾਦਲੇ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਤਹਿਤ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਇਸਨੂੰ "ਕਾਰਵਾਈ ਯੋਗ ਦਾਅਵਾ" ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ: ਸੈਕਸ਼ਨ 3

ਅਤੇ 130। ਪਰ ਇਸਨੂੰ ਸਪੇਸ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਆਸਾਨ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਅਟੱਲ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਲਈ ਇਸ ਵਿੱਚ ਕਲਪਨਾਤਮਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਿਵਾਏ ਸਥਾਨ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਕਾਲਪਨਿਕ ਸਥਿਤੀ ਦੇਣ ਲਈ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਆਪਹੁਦਰੇ ਲਾਈਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ।

ਚੈਸਾਇਰ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਵਿਚ ਦੱਸਦਾ ਹੈ। ਚੌਥਾ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਪੰਨਾ 449 ਤੋਂ 451 ਕਿ ਸਿਟਸ ਨਿਯਮ ਤਰਕਪੂਰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ ਅਤੇ ਵਿਹਾਰਕ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਵੱਲ ਖੜਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟਾਂ ਦਾ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਸਿਟਸ ਨਿਯਮ ਦੇ ਅਧੀਨ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇੱਕ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਵਿੱਚ ਹੱਲ ਕਰਨਾ ਸੰਭਵ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ। ਸਥਾਨ ਉਸ ਚੈਸਾਇਰ ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, ਫੁਟ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਜਿੱਥੇ ਫੁਟ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਚੁਣੇ ਗਏ ਦੀ ਨਿਯੁਕਤੀ "ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੁਆਰਾ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ, ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਸਫ਼ਾ 450 'ਤੇ ਫੁੱਟ ਨੂੰ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ-

"ਜੇਕਰ ਅਸੀਂ ਉਸਨੂੰ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਤਾਂ ਢੁਕਵਾਂ ਕਾਨੂੰਨ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ ਦਾ 'ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ' (ਉਸ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਰਥਾਂ ਵਿਚ ਉਸ ਸਮੀਕਰਨ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹੋਏ) ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਅਸਲ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਕਾਰਵਾਈ ਵਿਚ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਕਿਸੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਜ਼ਿਆਦਾਤਰ ਸਵਾਲਾਂ ਨੂੰ ਉਸ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਲਈ ਹਵਾਲਾ ਦੇਣ ਲਈ ਤਰਕਸੀਲ ਅਤੇ ਤਰਕਪੂਰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਸਰੋਤ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜੋ ਉਸ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਦੀ ਹੈ, ਇਸਦਾ ਇੱਕ ਨਿਰਵਿਵਾਦ ਗੁਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ, ਜਿੱਥੇ ਵੱਖ- ਵੱਖ ਦੇਸ਼ਾਂ ਵਿੱਚ ਨਿਯੁਕਤੀਆਂ ਕੀਤੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ। ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਦੇ ਟਕਰਾਅ ਤੋਂ ਕੋਈ ਉਲਝਣ ਪੈਦਾ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ, ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਰੇ ਸਵਾਲ ਇੱਕ ਕਾਨੂੰਨੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ।

"ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਦੇ ਪ੍ਰਗਟਾਵੇ ਦਾ ਚੈਸਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਆਪਣੀ ਕਿਤਾਬ ਦੇ ਅਧਿਆਇ VIII ਵਿੱਚ ਧਿਆਨ ਨਾਲ ਵਿਸ਼ਲੇਸ਼ਣ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਮਾਊਂਟ ਅਲਬਰਟ ਬੇਰੇ ਕਾਉਂਸਿਲ ਬਨਾਮ ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਟੈਂਪਰੇਂਸ ਐਂਡ ਜਨਰਲ ਮਿਉਚੁਅਲ ਲਾਈਫ ਅਸ਼ੋਰੈਂਸ ਸੁਸਾਇਟੀ (1) ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ ਪੰਨਾ 240 'ਤੇ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ

"ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸਨੂੰ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜਾਂ ਹੋਰ ਅਦਾਲਤ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਅਧੀਨ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀਆਂ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੈ,"

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1147

ਭਾਵ, ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਦੇ ਉਲਟ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ। ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ ਨੇ ਪੰਨਾ 240 'ਤੇ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਅੰਤਰ ਨੂੰ ਦਰਸਾਇਆ।

"ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਜਿਸ ਦੇ ਹਵਾਲੇ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਜਾਂ ਜਿਸ ਨਾਲ ਲੈਣ-ਦੇਣ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨਜ਼ਦੀਕੀ ਅਤੇ ਅਸਲ ਸਬੰਧ ਹੈ"। ਬੇਨੀਥਨ ਬਨਾਮ ਕਾਮਨ- ਦੌਲਤ ਆਫ ਆਸਟ੍ਰੇਲੀਆ (1)।

ਚੈਸਾਇਰ ਨੇ ਸਫ਼ਾ 203 'ਤੇ ਕੁਝ ਅਮਰੀਕੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਨੂੰ ਅਪਣਾਇਆ ਹੈ:

"ਇਹ ਪੇਸ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿ, ਵੈਧ ਰਚਨਾ ਦੇ ਸਵਾਲ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਦਰ 'ਤੇ, ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਥਾਨੀਕਰਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਸਦਾ ਸਥਾਨੀਕਰਨ ਉਸ ਦੁਆਰਾ ਦਰਸਾਏਗਾ ਜਿਸਨੂੰ ਇਸਦੇ ਸਮੂਹ ਦੀ ਸਮੂਹਿਕਤਾ ਕਿਹਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ- ਇਸ ਦੇ ਗਠਨ ਅਤੇ ਇਸ ਦੀਆਂ ਸ਼ਰਤਾਂ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਤੀਬਿੰਬਿਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਤੱਤ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣੇ ਹਨ, ਇਸਦੀ ਕੁਦਰਤੀ ਸੀਟ ਦੀ ਪ੍ਰਤੀਨਿਧਤਾ ਕਰਨਗੇ..... ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਸਭ ਤੋਂ ਮਹੱਤਵਪੂਰਨ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦਾ ਕੁਦਰਤੀ ਹੈ ਸੀਟ ਜਾਂ ਗੁਰੂਤਾ ਦਾ ਕੇਂਦਰ"

ਇਸ ਵਿੱਚ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਸ਼ਾਮਲ ਹਨ। ਪਹਿਲਾ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕੀ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਨਿਰਪੱਖਤਾ ਨਾਲ ਪਤਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਹੈ ਜਾਂ ਕੀ ਪਾਰਟੀਆਂ ਸੰਸਾਰ ਭਰ ਵਿੱਚ ਇਸ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਠੀਕ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਤੰਤਰ ਹਨ ਅਤੇ ਦੁਨੀਆ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਹਿੱਸੇ ਤੋਂ ਜੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹ ਪਸੰਦ ਕਰਦੇ ਹਨ ਚੁਣਨ ਅਤੇ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਕਿ ਉਹ ਕਾਨੂੰਨ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨਗੇ। . ਚੈਸਾਇਰ ਪੰਨਾ 202 'ਤੇ ਦੱਸਦਾ ਹੈ ਕਿ "ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਸਿਧਾਂਤ ਅਜੀਬ ਤੌਰ 'ਤੇ ਗੈਰ- ਯਥਾਰਥਵਾਦੀ ਨਤੀਜੇ ਪੈਦਾ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ"। ਇਹ ਵੀ

ਸਪੱਸ਼ਟ ਹੈ ਕਿ ਜੇਕਰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਗੈਰ- ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ ਜਾਂ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਹੈ ਤਾਂ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣਗੀਆਂ।

1148

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII

ਜਿਸ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਅਨੁਸਾਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ, ਜੇ ਕਿ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦੁਆਰਾ ਚੁਣੀਆਂ ਗਈਆਂ ਹਨ: ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ ਇਨ ਮਾਊਂਟ ਅਲਬਰਟ ਬੇਰੇ ਕਾਉਂਸਿਲ ਬਨਾਮ ਆਸਟਰੇਲੀਅਨ ਟੈਂਪਰੇਂਸ ਆਦਿ। ਸੋਸਾਇਟੀ (1) ਪੰਨਾ 240 'ਤੇ ਦੇਖੋ। ਚੈਸਾਇਰ ਇੱਕ ਅਮਰੀਕੀ ਦੇ ਨਜ਼ਰੀਏ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਜੱਜ ਜਿਸਦਾ ਉਹ ਪੰਨਾ 203 'ਤੇ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ-

"ਕੁਝ ਕਨੂੰਨ ਲਾਜ਼ਮੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜ਼ੁੰਮੇਵਾਰੀ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਲੈਣਾ- ਦੇਣਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕੰਮ ਤਸੱਦਦ ਜਾਂ ਅਪਰਾਧ ਹਨ"।

ਅਸੀਂ ਜਿਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰ ਰਹੇ ਹਾਂ, ਉਹ ਇਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਬਾਰੇ ਚੁੱਪ ਹੈ। ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਕਾਨੂੰਨ ਬਾਰੇ ਜਾਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਵਿਵਸਥਾ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ ਸਾਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨਿਯਮਾਂ ਦੀ ਜਾਂਚ ਕਰਨੀ ਪੈਂਦੀ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਜਿਹਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ।

ਉਸ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਪ੍ਰਗਟ ਕਰਨ ਦਾ ਸਭ ਤੋਂ ਆਮ ਤਰੀਕਾ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਲਾਜ਼ਮੀ ਜਾਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਬੈਂਕ ਆਫ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਬਨਾਮ ਧਰਿਤ ਰਾਮ (2) ਵਿੱਚ। ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿਚ ਕੋਈ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਪ੍ਰਗਟਾਇਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਤਾਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸ ਨੂੰ ਕਿਵੇਂ ਅਤੇ ਕਿੱਥੇ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਸੀ ਅਤੇ ਕਾਰੇਬਾਰ ਜਾਂ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਦੀ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ ਦੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕਰਨ ਲਈ ਛੱਡ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਇਹ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦਾ ਹੈ। ਮਾਊਂਟ ਅਲਬਰਟ ਬੇਰੇ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੇਸ (1) ਵਿੱਚ, ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ ਨੇ ਇਸ ਨੂੰ ਪੰਨਾ 240 ਉੱਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਰੱਖਿਆ ਹੈ-

ਧਿਰਾਂ ਨੇ ਸ਼ਾਇਦ ਇਸ ਬਾਰੇ ਬਿਲਕੁਲ ਵੀ ਨਹੀਂ ਸੋਚਿਆ ਹੋਵੇਗਾ। ਫਿਰ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਲਗਾਉਣਾ ਪੈਂਦਾ ਹੈ, ਜਾਂ ਧਿਰਾਂ ਲਈ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕੀ ਹੈ

ਜੇ, ਨਿਆਂਪੂਰਨ ਅਤੇ ਵਾਜਬ ਵਿਅਕਤੀਆਂ ਵਜੋਂ, ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜਾਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਸੀ ਜੇਕਰ ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕਰਨ ਵੇਲੇ ਸਵਾਲ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਹੁੰਦਾ"

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1149

ਪਰ, ਸਾਡੇ ਲਈ, ਕਿਸੇ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਦੇਸ਼ੀ ਠਹਿਰਾਉਣਾ ਬੇਲੋੜਾ ਨਕਲੀ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਅਸੀਂ ਜਾਣਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇੱਥੇ ਕੋਈ ਨਹੀਂ ਸੀ, ਖਾਸ ਤੌਰ 'ਤੇ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਿੱਥੇ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਕਦੇ ਵੀ ਸਮਝੌਤਾ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਹੁੰਦਾ ਜੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਦੇ ਵਾਪਰਨ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾ ਬਾਰੇ ਸੋਚਿਆ ਹੁੰਦਾ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਕੀਤਾ ਸੀ। . ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਅਦਾਲਤਾਂ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਕੀ ਕਰਦੀਆਂ ਹਨ, ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਪ੍ਰਬੰਧ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ, ਇੱਕ ਉਦੇਸ਼ ਪ੍ਰੀਖਿਆ ਲਾਗੂ ਕਰਨਾ ਹੁੰਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹ ਇਰਾਦੇ ਨੂੰ ਵਿਅਕਤੀਗਤ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸਮਝਦੇ ਹਨ, ਅਤੇ ਇਹ ਪੰਨਾ 201 'ਤੇ ਚੈਸਾਇਰ ਦਾ ਸਿੱਟਾ ਵੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ, ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦੀ ਸਮੀਖਿਆ ਕਰਨ ਤੋਂ ਬਾਅਦ, ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"ਦੂਜੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ, ਸੱਚਾਈ ਇਹ ਹੋ ਸਕਦੀ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ, ਭਾਵੇਂ ਅਣ- ਪ੍ਰਤੀਬੰਧਿਤ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿਚ ਇਰਾਦੇ ਦੀ ਸਰਬ- ਸ਼ਕਤੀਮਾਨਤਾ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੰਦੇ ਹਨ, ਅਸਲ ਵਿਚ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਿਚ ਪੇਸ਼ ਕਰਨ ਦੇ ਇਰਾਦੇ ਤੋਂ ਵੱਧ ਕੁਝ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ। ਉਹ ਦੇਸ਼ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ।"

ਜੇਕਰ ਕਿਸੇ ਵਿਕਲਪ ਲਈ ਪ੍ਰੇਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਅਸੀਂ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਨ ਦੇ ਇਸ ਤਰੀਕੇ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦੇਵਾਂਗੇ ਪਰ ਸਾਨੂੰ ਇਸ ਬਾਰੇ ਫੈਸਲਾ ਕਰਨ ਦੀ ਜ਼ਰੂਰਤ ਨਹੀਂ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਜਿੱਥੋਂ ਤੱਕ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਦਾ ਸਬੰਧ ਹੈ, ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰੀਏ ਜਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ। ਲੈਕਸ ਸਿਟਸ ਬਾਰੇ. ਹੋ ਸਕਦਾ ਹੈ ਕਿ ਭਵਿੱਖ ਵਿੱਚ ਕਿਸੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਸ ਅਦਾਲਤ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੋਵਾਂ ਵਿਚਾਰਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਇੱਕ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇ ਪਰ ਸਵਾਲ ਮੁਸ਼ਕਲਾਂ ਨਾਲ ਭਰਿਆ ਹੋਇਆ ਹੈ ਅਤੇ ਸਾਡੇ ਲਈ ਇੱਥੇ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਜ਼ਰੂਰੀ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇੱਥੇ ਸਿਰਫ਼ ਇਹ ਦਰਸਾਉਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਦੋਵਾਂ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਕਲਪਨਾ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਸ਼ਾਇਦ ਕੋਈ ਚੋਣ ਕਰਨੀ ਪਵੇਗੀ।

ਅਸੀਂ ਇਕੱਠੇ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਜੱਜ ਲੇਜ਼ ਰੀਟਸ 'ਤੇ ਵਾਪਸ ਆਉਂਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਇਤਿਹਾਸਕ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਨਿਯਮ ਬਣਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਐਟਕਿਨ, ਐਲ.ਜੇ., ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟੀ (1) ਵਿੱਚ ਕਿਹਾ ਕਿ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਨਿਰਧਾਰਤ ਨਿਯਮ

1150

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਧਾਰਮਿਕ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦੇ ਅਭਿਆਸ ਤੋਂ ਲਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਖੇਤਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸੀਮਤ ਸੀ।

"ਆਮ ਕੋਲ ਕਿਸੇ ਖਾਸ ਖੇਤਰ ਦੇ ਅੰਦਰ ਸਿਰਫ ਇੱਕ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਸੀ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਵਾਲ ਕਿ ਕੀ ਉਸਨੂੰ ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ ਦੇ ਪੱਤਰ ਜਾਰੀ ਕਰਨੇ ਚਾਹੀਦੇ ਹਨ, ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਸਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਖੇਤਰ ਵਿੱਚ ਸੰਪੱਤੀ ਲੱਭੀ ਜਾਣੀ ਸੀ ਜਾਂ ਨਹੀਂ, ਅਤੇ ਸਧਾਰਨ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੇ ਸਬੰਧ ਵਿੱਚ ਟੈਸਟ ਇਹ ਸੀ: ਕਿੱਥੇ ਸੀ ਰਿਣਦਾਤਾ ਰਹਿ ਰਿਹਾ ਹੈ?..... ਇਹ ਕਾਰਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੀ ਰਿਹਾਇਸ਼ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਅਪਣਾਇਆ ਗਿਆ ਸੀ ਜੋ ਇਹ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਦਾ ਸੀ ਕਿ ਕਰਜ਼ਾ ਕਿੱਥੇ ਸਥਿਤ ਸੀ ਕਿਉਂਕਿ ਇਹ ਉਸ ਜਗ੍ਹਾ ਸੀ ਜਿੱਥੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਸੀ ਕਿ ਲੈਣਦਾਰ, ਅਸਲ ਵਿੱਚ, ਭੁਗਤਾਨ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰ ਸਕਦਾ ਸੀ ਕਰਜ਼ੇ ਦਾ"

(Dicey's Conflict of Laws, 6 ਵਾਂ ਐਡੀਸ਼ਨ, ਸਫ਼ਾ 303 ਵੀ ਦੇਖੋ)। ਇਸ ਲਈ, ਨਿਯਮਾਂ ਨੂੰ ਵਿਹਾਰਕ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਮਨਮਾਨੇ ਢੰਗ ਨਾਲ ਚੁਣਿਆ ਗਿਆ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕਿਉਂਕਿ ਉਹ ਸੁਵਿਧਾਜਨਕ ਪਾਏ ਗਏ ਸਨ।

ਪਰ ਇਸ ਦੇ ਬਾਵਜੂਦ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਨੂੰ ਕਦੇ ਵੀ ਸਖ਼ਤ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ। ਉਹਨਾਂ ਨੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਿਰਫ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਗਟਾਈ ਕਿਸੇ ਵੀ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਅਣਹੋਂਦ ਵਿੱਚ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਧਾਰਨਾਵਾਂ ਮੰਨਿਆ ਹੈ: ਮਾਉਂਟ ਅਲਬਰਟ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ ਦਾ ਭਾਸ਼ਣ ਬੋਰੋ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੇਸ (1) ਪੰਨਾ 240 'ਤੇ ਦੇਖੋ। ਆਧੁਨਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਲਈ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅਪਵਾਦਾਂ ਨੂੰ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਐਟਕਿਨ, ਐਲ.ਜੇ., ਸਫ਼ਾ 120 'ਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟੀ (2) ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਵੱਲ ਧਿਆਨ ਖਿੱਚਦਾ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਲਾਰਡ ਰਾਈਟ ਮਾਊਂਟ ਅਲਬਰਟ ਬੇਰੇ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੇਸ (1), 240 'ਤੇ।

"ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ, ਇਸ ਆਮ ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਬਿਆਨ ਕਰਦੇ ਸਮੇਂ, ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣ ਲਈ ਯੋਗਤਾਵਾਂ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਪਹਿਲੀ ਨਜ਼ਰੇ ਘਟਨਾਵਾਂ ਜਾਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਢੰਗ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰੇਗਾ, ਯਾਨੀ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਨੂੰ ਇਸਦੇ ਉਲਟ। ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ"।

ਅਤੇ ਪੰਨਾ 241 'ਤੇ ਉਹ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ-

"ਦੁਬਾਰਾ, ਖਾਸ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ- ਵੱਖਰੇ ਵਿਚਾਰ ਪੈਦਾ ਹੋ ਸਕਦੇ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ, ਉਦਾਹਰਨ ਲਈ, ਜਿੱਥੇ ਨਿਰਧਾਰਿਤ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਸਥਾਨ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਗੈਰ ਕਾਨੂੰਨੀ ਹੈ"।

ਅਤੇ ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਪੰਨਾ 220 'ਤੇ ਰੇਕਸ ਬਨਾਮ ਲੇਵਿਟ (2) ਵਿਚ ਵੀ ਲਾਰਡ ਰੈਬਸਨ-

"ਇਸਦਾ ਮਤਲਬ ਇਹ ਨਹੀਂ ਹੋ ਸਕਦਾ ਕਿ ਸਾਰੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇੱਕ ਮ੍ਰਿਤਕ ਮਾਲਕ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਦੀ ਅਸਲ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਜ਼ਰਅੰਦਾਜ਼ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਸਿਰਫ ਵਸੀਅਤ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਦੇ ਨਿਵਾਸ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਐਗਜ਼ੀਕਿਊਟਰ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸੰਪੱਤੀ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਹਾਇਕ ਹਨ। ਸਥਾਨ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ ਪ੍ਰੋਬੇਟ ਜਿੱਥੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪੱਤੀ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਵਸੂਲੀਯੋਗ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਸ ਦੇ 'ਮਾਲਕ ਦਾ ਅਨੁਸਰਣ ਕਰਨ' ਦੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਕੋਈ ਕਾਨੂੰਨੀ ਕਲਪਨਾ ਨਹੀਂ ਹੈ ਤਾਂ ਜੋ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਉਹ ਹੋਣ"। ਕਿਤੇ ਹੋਰ ਸਥਿਤ ਲਾਭਦਾਇਕ ਹੋਵੇਗਾ

ਅਤੇ ਉਹ ਪੰਨਾ 221 'ਤੇ ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਹ ਨਿਯਮ ਸਿਰਫ "ਕੁਝ ਸੀਮਤ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ" ਹਨ।

ਬੈਂਕਿੰਗ ਲੈਣ- ਦੇਣ ਵਿੱਚ ਹੇਠਾਂ ਦਿੱਤੇ ਨਿਯਮ ਹੁਣ ਸੈਟਲ ਹੋ ਗਏ ਹਨ: (1) ਗਾਹਕ ਦੇ ਚੈੱਕਾਂ ਦਾ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਬੈਂਕ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਸ਼ਾਖਾ 'ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ।

1152

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਜਿਸ 'ਤੇ ਉਹ ਆਪਣਾ ਖਾਤਾ ਰੱਖਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਬੈਂਕ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਬ੍ਰਾਂਚ 'ਤੇ ਚੈੱਕ ਕੈਸ਼ ਕਰਨ ਤੋਂ ਇਨਕਾਰ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ: ਰੈਕਸ ਬਨਾਮ ਲੇਵਿਟ (1) 219 'ਤੇ, ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਤ੍ਰਾਂਵਣਕੋਰ ਬਨਾਮ ਧਰਤ ਰਾਮ (2), ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟੀ (3) ਪੰਨਾ 117 'ਤੇ; (2), ਇੱਕ ਗਾਹਕ ਨੂੰ ਬੈਂਕ ਦੇ ਵਿਰੁੱਧ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਨ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਮੰਗ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਉਸਦਾ ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ: ਜੇਆਚਿਮਸਨ ਬਨਾਮ ਸਵਿਸ ਬੈਂਕ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨ (4) ਅਰਬ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਵਾਨਗੀ ਦੇ ਨਾਲ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਲਿਮਿਟੇਡ ਬਨਾਮ ਬਾਰਕਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ (5)। ਨਿਯਮ ਇੱਕੋ ਜਿਹਾ ਹੈ ਭਾਵੇਂ ਖਾਤਾ ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ ਹੋਵੇ ਜਾਂ ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਮਾਮਲਾ। ਆਖਰੀ ਦੇ ਕੇਸ ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹਨ; ਪ੍ਰੀਵੀ ਕਾਉਂਸਿਲ ਕੇਸ [ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਤ੍ਰਾਂਵਣਕੋਰ ਬਨਾਮ ਧਰਤ ਰਾਮ (2),] ਜਮ੍ਹਾਂ ਦਾ ਕੇਸ ਸੀ। ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰ੍ਹਾਂ, ਬੈਂਕ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਲੋੜ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਉਸ ਸ਼ਾਖਾ ਵਿੱਚ ਗਾਹਕ ਦੁਆਰਾ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਜਿੱਥੇ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕੀਤੀ ਗਈ ਹੈ ਅਤੇ ਰੱਖੀ ਗਈ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹਨਾਂ ਕਾਰਨਾਂ ਕਰਕੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਮੰਨਦੀਆਂ ਹਨ ਕਿ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਉਸ ਥਾਂ 'ਤੇ ਹੈ ਜਿੱਥੇ ਚਾਲੂ ਖਾਤਾ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ।

ਕੇਸ ਦੀ ਇਹ ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਨਿਯਮ ਦਾ ਇੱਕ ਅਪਵਾਦ ਬਣਾਉਂਦੀ ਹੈ ਕਿ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਲੈਣਦਾਰ ਦੀ ਭਾਲ ਕਰਨੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਇਹ ਆਮ ਨਿਯਮ ਹੈ, ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੂੰ ਸਹਿਮਤ ਹੋਣ ਤੋਂ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕੁਝ ਵੀ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜੇਕਰ ਉਹ ਚਾਹੁਣ, ਤਾਂ ਇਹ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ। ਅਤੇ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਲਾਰਡ ਰੀਡ ਅਰਬ ਬੈਂਕ ਕੇਸ (5) ਪੰਨਾ 531 'ਤੇ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਚਾਲੂ ਖਾਤੇ ਦਾ

ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇਕ ਸਮਝੌਤੇ ਨੂੰ ਦਰਸਾਉਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕ ਦਾ ਫਰਜ਼ ਨਹੀਂ ਹੋਵੇਗਾ, ਨਹੀਂ ਤਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪੂਰਾ ਉਦੇਸ਼ ਨਿਰਾਸ਼ ਹੋ ਜਾਵੇਗਾ।

ਅਸੀਂ "ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ" ਸ਼ਬਦ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦਿੱਤਾ ਹੈ- ਕਿਉਂਕਿ ਅਸੀਂ ਜੇ ਨਿਯਮ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕੀਤੇ ਹਨ ਉਹ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨਾਲ ਸਬੰਧਤ ਹਨ। ਜੇਕਰ ਬੈਂਕ ਗਲਤ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਇਨਕਾਰ ਕਰਦਾ ਹੈ

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1153

ਜਦੋਂ ਸਹੀ ਜਗ੍ਹਾ ਅਤੇ ਸਮੇਂ 'ਤੇ ਮੰਗ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਤਾਂ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ, ਇਸਦੇ ਮੁੱਖ ਦਫਤਰ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਇਸਦੇ ਸ਼ਾਖਾ ਦਫਤਰ ਅਤੇ ਸੰਭਵ ਤੌਰ 'ਤੇ, ਜਿੱਥੇ ਕਿਤੇ ਵੀ ਇਹ ਪਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, 'ਤੇ ਮੁਕੱਦਮਾ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਨਹੀਂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ। ਪਰ ਕਾਰਨ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਕਾਰਵਾਈ ਕਰਜ਼ੇ 'ਤੇ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਪਰ ਸਮਝੌਤੇ ਵਿਚ ਦਰਸਾਏ ਗਏ ਸਥਾਨ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਉਲੰਘਣਾ 'ਤੇ ਹੈ: ਵਾਰਿੰਗਟਨ, ਐਲ. ਜੇ., ਸਫ਼ਾ 116 'ਤੇ ਅਤੇ ਐਟਕਿਨ, ਐਲ.ਜੇ., ਸਫ਼ਾ 121 'ਤੇ ਦੇਖੋ। ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟੀ (1) ਦਾ।

ਹੁਣ ਉੱਪਰ ਦੱਸੇ ਗਏ ਨਿਯਮ ਬੈਂਕਿੰਗ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਨਹੀਂ ਹਨ। ਉਹ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਬੀਮਾ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਵੀ ਲਾਗੂ ਕੀਤੇ ਗਏ ਹਨ: ਫੂਆਦ ਬਿਸ਼ਾਰਾ ਜੱਬੋਰ ਬਨਾਮ ਇਜ਼ਰਾਈਲ (2) ਅਤੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਲਾਈਫ ਇੰਸ਼ੂਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟੀ (1)।

ਇਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਚਾਰ ਇੰਗਲੈਂਡ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੁੰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਅਣਇੱਛਤ ਨਿਯੁਕਤੀ ਨੂੰ ਗਾਰਨਿਸ਼ਮੈਂਟ ਦੁਆਰਾ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਚੈਸਾਇਰ ਨੇ ਆਪਣੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ ਦੇ ਪੰਨੇ 460 ਤੋਂ 463 'ਤੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਮਾਮਲਿਆਂ ਦੀ ਸੂਚੀ ਇਕੱਠੀ ਕੀਤੀ ਹੈ ਜਿਸ ਤੋਂ ਅਸੀਂ ਉੱਪਰ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਹੈ। ਉਹ ਪੰਨਾ 461 'ਤੇ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਜੋੜਦਾ ਹੈ-

"ਨਿਯਮ ਨੂੰ ਸਟੀਕਤਾ ਨਾਲ ਦੱਸਣਾ ਮੁਸ਼ਕਲ ਹੈ, ਪਰ ਇਹ ਕਹਿਣਾ ਸ਼ਾਇਦ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਦੇਸ਼ ਵਿੱਚ ਕਰਜ਼ਾ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਸਜਾਏ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ, ਜਿੱਥੇ ਵਪਾਰ ਦੇ ਆਮ ਉਪਯੋਗਾਂ ਦੇ ਅਨੁਸਾਰ, ਇਸਨੂੰ ਆਮ ਤੌਰ 'ਤੇ ਭੁਗਤਾਨਯੋਗ ਮੰਨਿਆ ਜਾਵੇਗਾ। "

ਪਰ ਜਦੋਂ ਸਭ ਕੁਝ ਕਿਹਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ, ਅਸੀਂ ਦੇਖਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਇਹਨਾਂ ਵਿੱਚੋਂ ਹਰ ਇੱਕ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਵ, ਦੇਸ਼ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਇਸਦੇ ਤੱਤ ਸਭ ਤੋਂ ਸੰਘਣੇ ਸਨ

1154

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਸਮੂਹਿਕ ਅਤੇ ਜਿਸ ਨਾਲ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਸਭ ਤੋਂ ਨੇੜਿਓਂ ਜੁੜਿਆ ਹੋਇਆ ਸੀ। ਇਹ ਸੱਚ ਹੈ ਕਿ ਜੱਜ ਲੈਕਸ ਸਿਟਸ ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ ਪਰ ਸਥਿਤੀ ਨੂੰ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਉਹ ਨਿਯਮ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਨ (ਅਤੇ ਬਦਲਦੀਆਂ ਆਧੁਨਿਕ ਸਥਿਤੀਆਂ ਦੇ ਅਨੁਕੂਲ ਹੋਣ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੋਧਦੇ ਹਨ) ਜੋ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨਿਯਮ ਹਨ ਜੋ ਅਭਿਆਸ ਵਿੱਚ ਸਹੀ ਨਿਰਧਾਰਤ ਕਰਨ ਲਈ ਵਰਤੇ ਜਾਣਗੇ। ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਕਾਨੂੰਨ. ਅੰਗਰੇਜ਼ ਜੱਜ ਕਹਿੰਦੇ ਹਨ ਕਿ ਜਦੋਂ ਇਰਾਦਾ ਪ੍ਰਗਟ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਤਾਂ ਇੱਕ ਦਾ ਅੰਦਾਜ਼ਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੁਆਰਾ ਬਣਾਏ ਗਏ ਨਿਯਮ ਇਸ ਲਈ ਆਏ ਹਨ: ਕਿ ਵਾਜਬ ਆਦਮੀ ਹੋਣ ਦੇ ਨਾਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਕਿ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਨਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਦੂਜਾ ਦ੍ਰਿਸ਼ਟੀਕੋਣ ਇਹ ਹੈ ਕਿ ਇਰਾਦਾ ਉਦੋਂ ਵੀ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰੈੱਸ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿ ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਬਾਹਰਮੁਖੀ ਤੌਰ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਕਿਸੇ ਵੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ, ਨਤੀਜਾ ਉਹੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਕੋਈ ਸਪੱਸ਼ਟ ਸ਼ਬਦ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ. "ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਲਾਗੂ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਅਤੇ ਮੌਜੂਦਾ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਇਸ ਨਾਲ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਪੈਂਦਾ ਕਿ ਇਹ ਚੈਸਾਇਰ ਦੁਆਰਾ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਕਾਰਨਾਂ ਲਈ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ ਜਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਤਰਲ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮ ਜੋ ਲੈਕਸ ਸਥਿਤੀ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਕੇਂਦਰਿਤ ਹਨ, ਇਸ ਵਿੱਚ ਉਸੇ ਸਿੱਟੇ ਵੱਲ ਲੈ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਕੇਸ ਦੀ ਸ਼੍ਰੇਣੀ.

ਇਹ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇੱਕ ਹੋਰ ਸਵਾਲ ਖੜ੍ਹਾ ਕਰਦਾ ਹੈ. ਸਹੀ ਕਾਨੂੰਨ ਕਿਹੜਾ ਹੈ? ਉਹ ਕਨੂੰਨ ਜੋ ਪ੍ਰਾਪਤ ਕਰਦਾ ਹੈ ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜੁੰਮੇਵਾਰੀ ਬਣ ਗਈ ਸੀ ਜਾਂ ਉਸ ਸਮੇਂ ਲਾਗੂ ਕਾਨੂੰਨ ਜਦੋਂ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦਾ ਕਾਰਨ ਹੈ? ਇੱਥੇ ਦੁਬਾਰਾ, ਅਸੀਂ ਸੋਚਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਵੋਲਫ ਦੇ ਪ੍ਰਾਈਵੇਟ ਇੰਟਰਨੈਸ਼ਨਲ ਲਾਅ, ਪੰਨਾ

424, ਅਤੇ ਰੀ, ਚੈਸਟਰਮੈਨ ਦੇ ਟਰੱਸਟ (1) ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੰਦੇ ਹੋਏ, ਚੈਸਟਰ ਦੁਆਰਾ ਪੰਨਾ 210 'ਤੇ ਜਵਾਬ ਸਹੀ ਢੰਗ ਨਾਲ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ।

"ਇੱਕ ਠੇਕੇ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਸਮੁੱਚੇ ਤੌਰ 'ਤੇ ਇੱਕ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ' ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਹੋਣ ਤੋਂ ਪਹਿਲਾਂ ਇਸ ਵਿੱਚ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਬਦਲਾਅ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ।"

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1155

ਇਹ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਦਾਲਤਾਂ ਨੇ ਨਿਊਯਾਰਕ ਇੰਸ਼ੋਰੈਂਸ ਕੰਪਨੀ ਬਨਾਮ ਪਬਲਿਕ ਟਰੱਸਟੀ (1), ਰੀ. ਬੈਨਕੁਇ ਸੀ ਡੇਸ ਮਰਚੰਡਿਸ ਡੇ ਮੇਸਕੋਉ (2), ਫੇਆਡ ਬਿਸ਼ਾਰਾ ਜਾਬਰ ਬਨਾਮ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਰਾਜ (3) ਅਤੇ ਅਰਬ ਬੈਂਕ ਬਨਾਮ ਬਾਰਕਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ (4)। ਉਹ ਸਾਰੇ ਕੇਸ ਸਨ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਵਿੱਚ ਯੁੱਧ ਦੇ ਫੈਲਣ ਕਾਰਨ ਕਾਨੂੰਨ ਬਦਲ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਜਿੱਥੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਕਾਰਨ ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਅਸੰਭਵ ਹੋ ਗਿਆ ਸੀ। ਪਿਛਲੇ ਦੋ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ, ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕਰਜ਼ਦਾਰ ਦੁਆਰਾ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੇ ਕਾਰਨ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖੇ ਗਏ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਇੱਕ ਚੰਗੀ ਡਿਸਚਾਰਜ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਸੀ। ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਮਾਮਲਿਆਂ ਵਿੱਚ ਸਥਿਤੀ ਉਹੀ ਸੀ ਜੋ ਇੱਥੇ ਹੈ।

ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਲਾਇਲਪੁਰ ਭਾਰਤ ਦਾ ਹਿੱਸਾ ਸੀ, ਜਦੋਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮਾ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ, ਭਾਰਤੀ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੋਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਧਿਰਾਂ 'ਤੇ ਕੋਈ ਵੱਖਰਾ ਇਰਾਦਾ ਨਹੀਂ ਲਗਾਇਆ ਜਾ ਸਕਦਾ ਹੈ। ਪਰ ਇਹ ਕਾਨੂੰਨ ਨਹੀਂ ਹੈ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਸਨੂੰ ਸਮਝਦੇ ਹਾਂ, ਭਾਵੇਂ ਅਸੀਂ "ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਨੂੰ ਲਾਗੂ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਜਾਂ ਸਿਟਸ ਨਿਯਮ. ਲਾਇਲਪੁਰ ਵਿਖੇ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਇੱਕ ਜੀਵਤ ਅਤੇ ਬਦਲਦੇ ਸਮੁੱਚੇ ਕਾਨੂੰਨ ਵਜੋਂ ਲਾਗੂ ਹੋਵੇਗਾ, ਅਤੇ ਇਹ ਸਥਿਤੀ ਉਦੋਂ ਵੀ ਹੋਈ ਸੀ ਜੇ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾ ਹੋਈ ਹੁੰਦੀ, ਕਿਉਂਕਿ ਹਰੇਕ ਰਾਜ ਨੂੰ ਗਵਾਹ ਵਜੋਂ ਅਣਵੰਡੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਵੀ ਵੱਖੇ ਵੱਖਰੇ ਸਥਾਨਕ ਕਾਨੂੰਨ ਬਣਾਉਣ ਦਾ ਅਧਿਕਾਰ ਸੀ। ਵੱਖੇ- ਵੱਖਰੇ ਪੈਸੇ ਉਧਾਰ ਕਾਨੂੰਨ ਅਤੇ ਕੱਪੜੇ ਅਤੇ ਅਨਾਜ ਨਿਯੰਤਰਣ ਆਦੇਸ਼: ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਇਹ ਮਾਮਲਾ ਇਸ ਗੱਲ ਦਾ ਇੱਕ ਉਦਾਹਰਣ ਹੈ, ਕਿਉਂਕਿ ਨਿਯੰਤਰਣ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਇਸ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਜਨਮ ਦਿੱਤਾ, ਉਹ ਪੂਰੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ

ਇੱਕਸਾਰ ਨਹੀਂ ਸਨ। ਪਰ "ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ" ਤੋਂ ਇਲਾਵਾ ਅਰਬ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਪ੍ਰਿਵੀ ਕੌਂਸਲ ਦੇ ਫੈਸਲੇ, ਐਲ.ਡੀ. v. ਬਾਰਕਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ (4) ਅਤੇ ਫੂਆਦ ਬਿਸ਼ਾਰਾ ਜੱਬੋਰ ਬਨਾਮ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਰਾਜ (3) ਵਿੱਚ ਕਵੀਨਜ਼ ਬੈਂਚ ਡਿਵੀਜ਼ਨ ਦੇ ਇਸ ਵਿਵਾਦ ਨੂੰ ਨਕਾਰਾਤਮਕ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜਦੋਂ ਇੱਕ ਇਰਾਦਾ ਲਗਾਇਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਵਿੱਚ ਇੱਕ ਧਾਰਾ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ।

1156

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਹਾਲਾਂਕਿ, ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਣਾ ਜ਼ਰੂਰੀ ਹੈ ਕਿ, ਆਧੁਨਿਕ ਹਾਲਤਾਂ ਵਿੱਚ, ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਤੋਂ ਪੈਦਾ ਹੋਣ ਵਾਲੀ ਕਾਰਵਾਈ ਦੇ ਦੋ ਪਹਿਲੂ ਹਨ: (1) ਸੰਪਤੀ ਵਜੋਂ ਅਤੇ (2) ਪ੍ਰਦਰਸ਼ਨ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦੀ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਸ਼ਾਮਲ ਕਰਨਾ। ਜਾਇਦਾਦ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਅਸਾਈਨਮੈਂਟ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਨ, ਟੈਕਸ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ ਢੁਕਵਾਂ ਹੈ; ਕਾਰਗੁਜ਼ਾਰੀ ਲਈ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਪਹਿਲੂ ਮੌਜੂਦਾ ਕੇਸ ਵਿੱਚ, ਅਸੀਂ ਮੁੱਖ ਤੌਰ 'ਤੇ ਜਾਇਦਾਦ ਦੇ ਪਹਿਲੂ ਨਾਲ ਚਿੰਤਤ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਕਰਜ਼ਿਆਂ ਨੂੰ ਸੰਪਤੀ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਮੰਨਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਨਿਕਾਸੀ ਦੀ ਸਾਰੀ ਜਾਇਦਾਦ ਨੂੰ ਕਟੋਡੀਅਨ ਵਿੱਚ ਸੌਂਪਦਾ ਹੈ ਅਤੇ ਅਜਿਹੀ ਸੰਪਤੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਹਰੇਕ ਵਿਅਕਤੀ ਨੂੰ ਇਹ ਮੰਗ ਕਰਦਾ ਹੈ ਕਿ ਉਹ ਇਸ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਦੁਆਰਾ ਨਿਰਧਾਰਤ ਜ਼ਰਮਾਨੇ ਦੇ ਦਰਦ 'ਤੇ ਸਪੁਰਦ ਕਰੇ। ਆਰਡੀਨੈਂਸ, ਅਤੇ ਸੈਕਸ਼ਨ 11(2) ਕਹਿੰਦਾ ਹੈ ਕਿ-

"ਕੋਈ ਵੀ ਵਿਅਕਤੀ ਜੋ ਉਪ- ਧਾਰਾ (1) ਦੇ ਅਧੀਨ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਦਾ ਹੈ, ਉਸ ਨੂੰ ਕੀਤੇ ਗਏ ਭੁਗਤਾਨ ਦੀ ਹੱਦ ਤੱਕ ਭੁਗਤਾਨ ਕਰਨ ਦੀ ਹੋਰ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਵੇਗਾ।"

ਭੁਗਤਾਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਇਸਨੇ, ਸਾਡੀ ਰਾਏ ਵਿੱਚ, ਬਚਾਅ ਪੱਖ ਨੂੰ ਹੋਰ ਦੇਣਦਾਰੀ ਤੋਂ ਮੁਕਤ ਕਰ ਦਿੱਤਾ। ਅਜਿਹਾ ਭੁਗਤਾਨ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਨਿਯਮਾਂ ਦੇ ਅਧੀਨ ਵੀ ਇੱਕ ਵਧੀਆ ਡਿਸਚਾਰਜ ਵਜੋਂ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ: ਫੂਆਦ ਬਿਸ਼ਾਰਾ ਜੱਬੋਰ ਬਨਾਮ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਰਾਜ (1) ਪੰਨਾ 154 'ਤੇ ਦੇਖੋ ਜਿੱਥੇ ਬਹੁਤ ਸਾਰੇ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਅਥਾਰਟੀਆਂ ਦਾ ਹਵਾਲਾ ਦਿੱਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਜਿਸ ਵਿੱਚ ਓਡਵਿਨ v ਵਿੱਚ ਪ੍ਰੀਵੀ

ਕੱਸਲ ਦਾ ਫੈਸਲਾ ਵੀ ਸ਼ਾਮਲ ਹੈ। ਫੋਰਬਸ (2). ਇਹ ਨਿਮਨਲਿਖਤ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸਾਂ ਦੇ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਨਤੀਜਾ ਵੀ ਸੀ, ਜੋ ਕਿ ਇਸ ਨਾਲ ਮਿਲਦੇ- ਜੁਲਦੇ ਹਨ, ਹਾਲਾਂਕਿ ਫੈਸਲਿਆਂ ਦਾ ਆਧਾਰ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਸਥਿਤੀ ਅਤੇ ਕਾਰਪੋਰੇਸ਼ਨਾਂ ਦੀ ਬਹੁ- ਵਿਆਪੀ ਸਥਿਤੀ ਸੀ: ਫੂਆਦ ਬਿਸ਼ਾਰਾ ਜੇਬੋਰ V. ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਦਾ ਰਾਜ (1), ਰੀ. ਬੈਨਕੁਇ ਸੀ ਡੇਸ ਮਰਚੰਡਸ ਡੇ ਮੋਸਕੋਉ (3) ਅਤੇ ਅਰਬ ਬੈਂਕ, Ld. v. ਬਾਰਕਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ (4)।

ਵੋਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1157

ਇਹੀ ਨਤੀਜਾ ਬੈਂਕ ਆਫ਼ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਵਿੱਚ ਨਿਆਂਇਕ ਕਮੇਟੀ ਦੇ ਫੈਸਲੇ ਤੋਂ ਬਾਅਦ ਆਉਂਦਾ ਹੈ, (Ld. v. ਧਰਤ ਰਾਮ (1) ਜਿੱਥੇ ਲਾਰਡ ਐਟਕਿਨ ਨੇ ਕਿਹਾ ਸੀ-

"ਜਦੋਂ ਇਸ ਸਵਾਲ 'ਤੇ ਵਿਚਾਰ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ, ਤਾਂ ਪਾਰਟੀਆਂ ਨੇ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਨੂੰ ਸੰਚਾਲਿਤ ਕਰਨ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਾਨੂੰਨ ਦਾ ਇਰਾਦਾ ਕੀਤਾ ਸੀ? ਇਹ ਧਿਆਨ ਵਿਚ ਰੱਖਣਾ ਉਚਿਤ ਜਾਪਦਾ ਹੈ ਕਿ ਪ੍ਰੋਮੋਸਰ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਅਧੀਨ ਸ਼ਾਮਲ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਬੈਂਕ ਹੈ। ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਰਾਜ, ਅਤੇ ਤ੍ਰਾਵਣਕੋਰ ਦੇ ਕਿਸੇ ਵੀ ਕਾਨੂੰਨ ਦੁਆਰਾ ਇਸ ਦੇ ਕਾਰੋਬਾਰ ਨੂੰ ਨਿਯੰਤਰਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਜੋ ਬੈਂਕਿੰਗ ਨੂੰ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਕਰ ਸਕਦਾ ਹੈ.....

ਉਸ ਕੇਸ ਅਤੇ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਫਰਕ ਸਿਰਫ ਇੰਨਾ ਹੈ ਕਿ ਇਸ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਵਾਉਣ ਦੀ ਤਰੀਕ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬ ਅਤੇ ਦਿੱਲੀ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਵਿੱਚ ਮੌਜੂਦਾ ਨੁਕਤੇ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਫਰਕ ਨਹੀਂ ਸੀ। ਪਰ ਉਹ ਵੱਖ ਹੋ ਸਕਦੇ ਸਨ ਭਾਵੇਂ ਭਾਰਤ ਦੀ ਵੰਡ ਨਾ ਹੁੰਦੀ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਹੁਣੇ ਦੱਸਿਆ ਹੈ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕੇਸ, ਹਾਲਾਂਕਿ, ਬਿੰਦੂ ਵਿੱਚ ਹਨ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਇਸ ਕੇਸ ਤੋਂ ਵੱਖ ਕਰਨ ਲਈ ਸਿਧਾਂਤਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਹੁਤ ਘੱਟ ਦੇਖ ਸਕਦੇ ਹਾਂ।

ਮੁਦਈ- ਵਿਰੋਧੀ ਧਿਰਾਂ ਦੇ ਵਕੀਲ ਨੇ ਦਲੀਲ ਦਿੱਤੀ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਕਾਨੂੰਨ ਉਹ ਹੈ ਜੋ ਅਸੀਂ ਕਿਹਾ ਹੈ, ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਇਸ ਕੇਸ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਕਿਉਂਕਿ "ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ

ਜਮ੍ਹਾਂ" ਨੂੰ ਬਾਹਰ ਰੱਖਿਆ ਗਿਆ ਹੈ। ਇਹ ਦਲੀਲ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੀ ਧਾਰਾ 2(5) ਵਿੱਚ "ਜਾਇਦਾਦ" ਦੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ 'ਤੇ ਅਧਾਰਤ ਸੀ। ਪਰ ਇਹ ਮੁਦਈ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੇ ਵਿਚਕਾਰ ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਕਦੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਇਹ ਇੱਕ ਕਰਜ਼ਾ ਹੈ ਜੋ ਮੁਦਈ ਧਿਰ ਦਾ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਜਾਂ ਬਕਾਇਆ ਹੈ, ਅਤੇ ਇਹੀ ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦੱਸਦੀ ਹੈ ਕਿ "ਸੰਪੱਤੀ" ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ, ਹੋਰ ਚੀਜ਼ਾਂ ਦੇ ਨਾਲ, "ਕੋਈ ਵੀ ਕਰਜ਼ਾ ਜਾਂ ਕਾਰਵਾਈਯੋਗ ਦਾਅਵਾ"। ਪਰਿਭਾਸ਼ਾ ਦਾ ਉਹ ਹਿੱਸਾ ਜੋ "ਬੈਂਕ ਵਿੱਚ ਨਕਦ ਜਮ੍ਹਾਂ" ਦੀ ਗੱਲ ਕਰਦਾ ਹੈ ਦਾ ਮਤਲਬ ਹੈ ਕਿ ਅਜਿਹੀ ਜਮ੍ਹਾਂ ਰਕਮ ਨੂੰ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਦੇ ਉਦੇਸ਼ਾਂ ਲਈ "ਸੰਪੱਤੀ" ਵਜੋਂ ਨਹੀਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਣਾ ਚਾਹੀਦਾ ਹੈ ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਬੈਂਕ ਅਤੇ ਗਾਹਕ ਵਿਚਕਾਰ।

1158

ਪੰਜਾਬ ਸੀਰੀਜ਼

[ਵੋਲ. VIII]

ਜੋ ਡਿਪਾਜ਼ਿਟ ਦਾ ਮਾਲਕ ਜਾਂ ਕੰਟਰੋਲ ਕਰਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ, ਅਸੀਂ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਭਾਵੇਂ ਇਕਰਾਰਨਾਮੇ ਦਾ ਉਚਿਤ ਕਾਨੂੰਨ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦਾ ਹੈ ਜਾਂ ਇਸ ਕਿਸਮ ਦੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਸਿਟਸ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਕਾਨੂੰਨ, ਪ੍ਰਤੀਵਾਦੀ ਨੂੰ ਬਰੀ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ਕਿਉਂਕਿ, ਕਰਜ਼ਾ "ਸੰਪੱਤੀ" ਹੋਣ ਕਰਕੇ, ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਨੇ ਮਲਕੀਅਤ ਦੇ ਮੁਦਈਆਂ ਨੂੰ ਵੰਡ ਦਿੱਤਾ ਸੀ। ਇਸ ਨੇ ਕਰਜ਼ੇ ਨੂੰ ਨਿਗਰਾਨ ਵਿੱਚ ਨਿਸ਼ਚਿਤ ਕੀਤਾ ਹੈ ਅਤੇ ਉਸੇ ਸਮੇਂ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਇਹ ਭੁਗਤਾਨ ਪ੍ਰਦਾਨ ਕਰਕੇ ਕਾਰਜਕੁਸ਼ਲਤਾ ਲਈ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਵਿੱਚ ਦਖਲ ਦਿੱਤਾ ਹੈ, ਜੋ ਕਿ ਜ਼ਿੰਮੇਵਾਰੀ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕਰਨ ਦੇ ਰੂਪ ਵਿੱਚ ਕੰਮ ਕਰੇਗਾ।

ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਗੱਲ 'ਤੇ ਜ਼ੋਰ ਦੇਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਸੀਂ ਇਹ ਫੈਸਲਾ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਭੁਗਤਾਨ ਅਸਲ ਵਿੱਚ ਨਿਗਰਾਨ ਨੂੰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ ਅਤੇ ਅਸੀਂ ਇਸ ਬਾਰੇ ਕੋਈ ਰਾਏ ਨਹੀਂ ਜ਼ਾਹਰ ਕਰਦੇ ਹਾਂ ਕਿ ਅਜਿਹੇ ਕੇਸ ਵਿੱਚ ਕੀ ਹੋਵੇਗਾ ਜਿੱਥੇ ਕੋਈ ਭੁਗਤਾਨ ਨਹੀਂ ਹੁੰਦਾ ਅਤੇ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਵਿੱਚ ਕੋਈ ਸੰਪੱਤੀ ਨਹੀਂ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚੋਂ ਪੱਛਮੀ ਪੰਜਾਬ ਸਰਕਾਰ ਬਚਾਓ ਪੱਖ ਦੀ ਜਾਇਦਾਦ ਕੁਰਕ ਕਰਕੇ ਕਰਜ਼ੇ ਦੀ ਵਸੂਲੀ ਕਰ ਸਕਦੀ ਹੈ। ਅਜਿਹੇ ਮਾਮਲੇ ਵਿੱਚ ਵੱਖੋ- ਵੱਖਰੇ ਸਿੱਟੇ ਨਿਕਲ ਸਕਦੇ ਹਨ।

ਅੰਤ ਵਿੱਚ, ਇਹ ਆਰਡੀਨੈਂਸ ਫਿਸਕੇਟਰੀ ਹੈ, ਨੂੰ ਤਾਕੀਦ ਕੀਤੀ ਗਈ ਸੀ ਕਿ ਪਾਕਿਸਤਾਨ ਇੱਕ ਦੰਡਾਤਮਕ ਕਾਨੂੰਨ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦੇ ਚਰਿੱਤਰ ਵਿੱਚ ਹੈ, ਇਸ ਲਈ, ਕੋਈ ਘਰੇਲੂ ਟ੍ਰਿਬਿਊਨਲ ਇਸਨੂੰ ਮਾਨਤਾ ਨਹੀਂ ਦੇਵੇਗਾ ਜਾਂ ਇਸਨੂੰ ਲਾਗੂ ਨਹੀਂ ਕਰੇਗਾ। ਇਹ ਪ੍ਰਸਤਾਵ, ਕਿਸੇ ਵੀ ਸਥਿਤੀ

ਵਿੱਚ, ਬਹੁਤ ਵਿਆਪਕ ਤੌਰ 'ਤੇ ਬਿਆਨ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਹੈ, ਪਰ ਅਸੀਂ ਇਸ ਦੇਸ਼ ਦੀ ਜਨਤਕ ਨੀਤੀ ਦੇ ਵਿਰੋਧ ਵਿੱਚ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਦੀ ਨਿੰਦਾ ਕਰਨ ਵਿੱਚ ਅਸਮਰੱਥ ਹਾਂ ਕਿਉਂਕਿ ਸਾਡੇ ਇੱਥੇ ਬਿਲਕੁਲ ਉਸੇ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਕਾਨੂੰਨ ਹਨ, ਜਿਵੇਂ ਕਿ ਦੂਜੇ ਸਭਿਅਕ ਦੇਸ਼ ਜੋ ਆਪਣੇ ਆਪ ਨੂੰ ਸਮਾਨ ਪਾਉਂਦੇ ਹਨ। ਸੰਕਟ ਜਾਂ ਯੁੱਧ ਦੇ ਸ਼ੁਰੂ ਹੋਣ 'ਤੇ; ਅਰਬ ਬੈਂਕ, ਲਿਮਟਿਡ ਬਨਾਮ ਬਾਰਕਲੇਜ਼ ਬੈਂਕ (1) ਅਤੇ ਫੂਆਦ ਬਿਸ਼ਾਰਾ ਜੱਬੋਰ ਬਨਾਮ ਇਜ਼ਰਾਈਲ ਰਾਜ (2) ਅਤੇ ਰੀ. ਮੁਨਸਟਰ (3) ਜਿੱਥੇ ਇੱਕ ਸਮਾਨ ਦਲੀਲ ਨੂੰ ਦੂਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਸੀ। ਸਬੰਧ ਜ਼ਬਤ ਕਰਨ ਵਾਲਾ ਨਹੀਂ ਹੈ। ਅਸੀਂ ਇਸ ਕਾਨੂੰਨ ਨੂੰ ਮੰਨਦੇ ਹਾਂ

ਵੇਲ. VIII]

ਇੰਡੀਅਨ ਲਾਅ ਰਿਪੋਰਟਸ

1159

ਇਹੀ ਨਿਯਮ 79-6-6 ਰੁਪਏ ਦੀ ਵਸਤੂ 'ਤੇ ਲਾਗੂ ਹੁੰਦੇ ਹਨ। ਅਤੇ 1000 ਰੁਪਏ ਜਮ੍ਹਾਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸੁਰੱਖਿਆ ਵਜੋਂ।

ਅਪੀਲ ਸਫਲ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਹੇਠਲੀਆਂ ਅਦਾਲਤਾਂ ਦੇ ਹੁਕਮਾਂ ਨੂੰ ਪਾਸੇ ਕਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾਂਦਾ ਹੈ। ਮੁਦਈ ਦੇ ਦਾਅਵਿਆਂ ਨੂੰ ਖਾਰਜ ਕਰਦੇ ਹੋਏ ਹੁਣ ਇੱਕ ਫਰਮਾਨ ਪਾਸ ਕੀਤਾ ਜਾਵੇਗਾ, ਪਰ ਇਸ ਕੇਸ ਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ ਸਥਿਤੀਆਂ ਵਿੱਚ ਸਾਰੀਆਂ ਧਿਰਾਂ ਆਪੇ ਆਪਣੇ ਖਰਚਿਆਂ ਨੂੰ ਖੁਦ ਅਦਾ ਕਰਨਗੀਆਂ।

ਡਿਸਕਲੇਮਰ - ਸਥਾਨਕ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਅਨੁਵਾਦ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਨਿਆ ਨਿਰਣਾ ਕੇਵਲ ਮੁਕੱਦਮੇਬਾਜ਼ਾਂ ਲਈ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਆਪਣੀ ਭਾਸ਼ਾ ਵਿੱਚ ਸਮਝਣ ਤੱਕ ਹੀ ਸੀਮਤ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸਦਾ ਕਿਸੇ ਹੋਰ ਉਦੇਸ਼ ਲਈ ਇਸਤੇਮਾਲ ਨਹੀਂ ਕੀਤਾ ਜਾ ਸਕਦਾ। ਸਾਰੇ ਵਿਹਾਰਕ ਅਤੇ ਅਧਿਕਾਰਤ ਮੰਤਵਾਂ ਲਈ ਨਿਆ ਨਿਰਣੇ ਦਾ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸੰਸਕਰਣ ਪ੍ਰਮਾਣਿਕ ਹੋਵੇਗਾ ਅਤੇ ਅਮਲ ਲਾਗੂ ਕਰਨ ਲਈ ਇਸ ਨੂੰ ਤਰਜੀਹ ਦਿੱਤੀ ਜਾਵੇਗੀ। -
Mohinderpal Singh, Translator.